

**REPUBLIKA HRVATSKA
SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA
Ž U P A N**

KLASA:214-01/12-0106
URBROJ: 2181/1-02-12-12-1
Split, 31.svibnja 2012.

ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

- Predsjedniku -

PREDMET: Izvješće o stanju zaštite i spašavanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji sa smjernicama za organizaciju i razvoj sustava za sljedećih godinu dana

Na temelju članka 56. Poslovnika Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije („Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije“, broj 13/09), dostavljam Vam gore navedeno Izvješće

PRAVNI TEMELJ: Članak 28. stavak 1. Zakona o zaštiti i spašavanju („Narodne novine“, broj 174/04, 79/07 i 38/09).

NOSITELJ IZRADE: Ured Župana,

PREDLAGATELJ: Župan,

DONOSITELJ: Županijska skupština,

IZVJESTITELJ: Damir Gabrić dipl.ing, tajnik Stožera zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije.

S poštovanjem,

Ž U P A N

Ante Sanader, dipl. ing.

IZVJEŠĆE

**O STANJU ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U SPLITSKO-
DALMATINSKOJ ŽUPANIJI SA SMJERNICAMA ZA
ORGANIZACIJU I RAZVOJ SUSTAVA
ZA SLJEDEĆIH GODINU DANA**

Split, lipanj 2012.

SADRŽAJ:

1. UVOD.....	4
2. PLANIRANJE I PREVENTIVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ZA PODRUČJE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE.....	5
3. OPERATIVNE SNAGE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ZA PODRUČJE SPLITSKO- DALMATINSKE ŽUPANIJE.....	7
3.1. Stožer zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije.....	8
3.2. Zapovjedništva i postrojbe vatrogastva.....	12
3.2.1. Vatrogasna zajednica i postrojbe.....	12
3.2.2. Preventivne mjere zaštite od požara.....	14
3.2.3. Edukacija i obuka.....	16
3.2.4. Intervencije vatrogasnih postrojbi u 2011. godini.....	17
3.3. Hrvatska gorska služba spašavanja.....	19
3.3.1. Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Split.....	19
3.3.2. Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Makarska.....	22
3.4. Civilna zaštita u Splitsko-dalmatinskoj županiji.....	23
3.4.1 Zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite.....	24
3.5. Područni ured za zaštitu i spašavanje.....	25
3.5.1. Požarna i turistička sezona, nepovoljni vremenski uvjeti.....	26
3.5.2. Procjene ugroženosti, Planovi zaštite i spašavanja.....	26
3.5.3. Suradnja sa službama, edukacija, pružanje stručne pomoći i nadzor.....	27
3.5.4. Osposobljavanje Stožera zaštite i spašavanja, Zapovjedništava CZ, postrojbi civilne zaštite i drugih organiziranih snaga civilne zaštite JLP(R)S.....	28
3.5.5. Operativne snage DUZS-a.....	28
3.5.6. Županijski centar 112 Split.....	29
3.6. Udruge građana.....	30
3.6.1. Zajednica udruga Društvo Crvenog križa.....	30
3.7. Službe i postrojbe pravnih osoba koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti.....	31
3.8. Službe i postrojbe središnjih tijela državne uprave koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti.....	32
3.8.1. Odjel državne intervencijske postrojbe (DIP).....	33

3.8.2. Namjensko organizirane snage Oružanih snaga Republike Hrvatske	
- PP NOS OS RH.....	33
4. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE NA MORU	35
5. VEĆE NEPOGODE I AKCIDENTI NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE.....	36
5.1. Snježno nevrijeme.....	36
6. FINANCIRANJE SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI.....	40
7. ZAKLJUČAK.....	41

1. UVOD

Sustav zaštite i spašavanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji je dosta složen, kako zbog svojih geografsko-reljefnih karakteristika tako i zbog većeg broja subjekata koji se bave zaštitom i spašavanjem kao svojom redovitom djelatnošću.

Zakon o zaštiti i spašavanju¹ (u daljnjem tekstu: Zakon) terminološki definira "sustav zaštite i spašavanja", u njemu se kaže da je to "oblik pripremanja i sudjelovanja sudionika zaštite i spašavanja u reagiranju na katastrofe i veće nesreće, te ustrojavanja, pripremanja i sudjelovanja operativnih snaga zaštite i spašavanja u prevenciji, pripravnosti, reagiranju na katastrofe i otklanjanju mogućih uzroka i posljedica katastrofa".

Područje Splitsko-dalmatinska županije u razdoblju od posljednjih godinu dana bilo je više puta ugrožavano raznim vrstama ugroza, od velike snježne nepogode koja je u mjesecu veljači zadesila prostor cijele Županije, zatim požara (veliki požar na otoku Braču), manjih poplava, tehničkih i tehnoloških akcidenata.

Sustav zaštite i spašavanja uglavnom je uspješno uz manje nedostatke ispunjavao svoje zadaće, ovisno i o jedinici lokalne samouprave na čijem se području ugroza događala.

Međutim, postavlja se pitanje gdje su granice učinkovitosti takvog sustava i da li bi mogao odgovoriti na nekakva katastrofična stanja poput potresa, kemijskih i drugih akcidenata koji bi izazvali veće ljudske žrtve i materijalna razaranja.

Splitsko-dalmatinska županija uređuje, organizira, financira i provodi sustav zaštite i spašavanja u okviru svojih prava i obveza utvrđenih zakonskim i podzakonskim aktima na način da:

- nekoliko puta godišnje (najmanje jednom) na Skupštini Splitsko dalmatinske županije raspravlja o sustavu zaštite i spašavanja ili o pojedinim dijelovima sustava (najčešće vatrogastvu)
- financira sustav zaštite i spašavanja te preko svojih upravnih odjela prikuplja podatke i radi analizu utroška sredstava i stanja pojedinih subjekata zaštite i spašavanja na svom području,
- izrađuje planove i procjene iz područja zaštite i spašavanja, vlastitim kadrovima ili angažiranjem vanjskih ovlaštenih ustanova i organizacija,
- donosi opće akte kojima se propisuju mjere, aktivnosti i poslove u provođenju zaštite i spašavanja (npr. Odluka o mjerama zaštite od požara na otvorenim prostorima),
- kod većih nesreća ili prijetnji katastrofom angažira Stožer zaštite i spašavanja, Župan zapovijeda akcijama zaštite i spašavanja,
- na sjednicama stožera raspravlja, analizira i donosi odluke bitne za sustav zaštite i spašavanja i
- obavlja i druge poslove zaštite i spašavanja utvrđene Zakonom i drugim propisima.

U ovom izvješću pokušat ćemo što vjerodostojnije prikazati stanje sustava zaštite i spašavanja ove Županije s naglaskom na njegove najvažnije dijelove i pravce u kojima bi se trebao razvijati.

---

¹ „Narodne novine“, broj 174/04, 79/07 i 38/09

2. PLANIRANJE I PREVENTIVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ZA PODRUČJE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Čitav je niz odrednica koje valja imati u vidu prilikom planiranja, pripremanja i organiziranja mjera zaštite i spašavanja za slučaj prirodnih, civilizacijskih i drugih nesreća. Zbog raznovrsnosti nesreća s jedne strane, i zbog različitosti reperkusija koje izazivaju i njihove moguće dimenzije s druge strane, analiza ugroženosti od prirodnih, civilizacijskih i drugih nesreća mora razmotriti nekoliko međusobno povezanih aspekata. Najprije valja imati u vidu koje prirodne, civilizacijske i druge pojave egzistiraju na određenom području, te stupanj vjerojatnosti da do određenih pojave može doći, vjerojatni intenzitet tih pojava, mogući stupanj iznenađenja odnosno brzina kojom se pojedina pojava pojavljuje i razvija, stupanj ugroženosti ljudi i materijalnih dobara, stupanj ukupne društvene organiziranosti i pripremljenosti za prevenciju, zaštitu i spašavanje, posebno pojedinih nosilaca poslova i zadataka u području zaštite i spašavanja.

Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća za Splitsko-dalmatinsku županiju (u daljnjem tekstu: Procjena) predstavlja temeljni dokument za izradu planova zaštite i spašavanja.

Na temelju Procjene Splitsko-dalmatinska županija je izradila i Plan zaštite i spašavanja (u daljnjem tekstu: Plan) koji je usvojila Županijska skupština na svojoj 26. sjednici, održanoj 11. studenoga 2011.

Plan je izradilo Povjerenstvo za izradu akata u području zaštite i spašavanja, na temelju Pravilnika o metodologiji za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja² kojim je propisana metodologija za izradu planova zaštite i spašavanja, izrada operativnih planova zaštite i spašavanja, operativnih planova civilne zaštite i vanjskih planova za djelovanje operativnih snaga zaštite i spašavanja u slučaju nastanka prirodnih i tehničko – tehnoloških nesreća koje mogu izazvati katastrofe i velike nesreće te od ratnih razaranja i posljedica terorizma.

Trenutno je pri kraju izrade Plan civilne zaštite koji je sastavni dio Plana zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije.

Splitsko-dalmatinska županija izvršila je još niz preventivni radnji vezanih uz protupožarnu i turističku sezonu.

Održana je Sjednica Stožera zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije povodom Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2012. godinu³ (u daljnjem tekstu: Program aktivnosti) koji je donijela Vlada Republike Hrvatske te ostalih bitnih pitanja vezanih za zaštitu i spašavanje na području Županije.

---

² „Narodne novine“, broj 38/07

³ "Narodne novine", broj 43/12

Operativni plan za evakuaciju i zbrinjavanje turista na području Splitsko-dalmatinske županije je ažuriran.

U organizaciji Područnog ureda za zaštitu i spašavanje Split 09.05.2012. godine održan je radni sastanak po Programu aktivnosti Vlade RH u provedbi pripremnih aktivnosti za turističku sezonu 2012. godine na kojem su sudjelovali svi izvršitelji

U suradnji sa Vatrogasnom zajednicom i Područnim uredom za zaštitu i spašavanje Split, dana 17.05. 2012. održan je radni informativno-savjetodavni sastanak sa predstavnicima jedinica lokalne samouprave s područja Županije te drugim izvršiteljima i sudionicima u provedbi Programa aktivnosti i Programa TOURS.

Splitsko-dalmatinska županija ima i svog predstavnika u Koordinaciji djelatnika ZiS-a jedinica regionalne i lokalne samouprave Republike Hrvatske. Navedena Koordinacija se u proteklih godinu dana sastajala dva puta i to u Dubrovniku i Koprivnici.

3. OPERATIVNE SNAGE ZAŠTITE I SPAŠAVANJA ZA PODRUČJE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

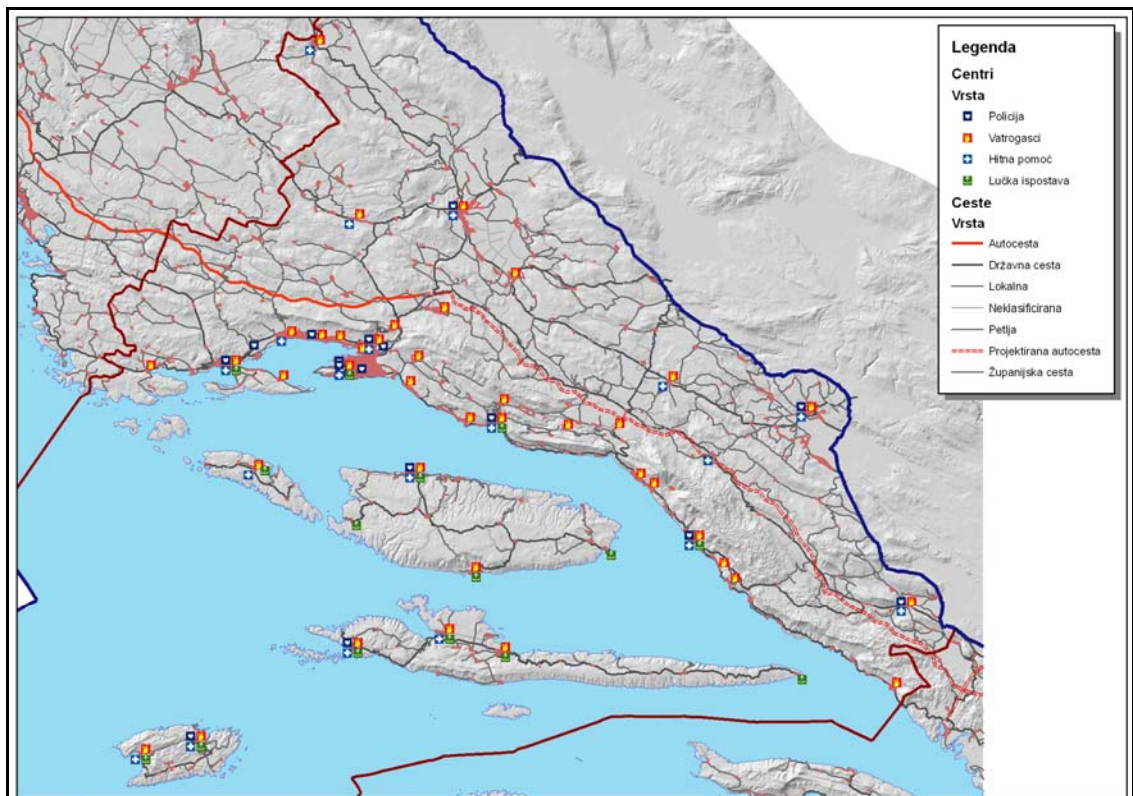
Člankom 7. Zakona o zaštiti i spašavanju definirano je da se operativne snage zaštite i spašavanja sastoje od:

- stožera zaštite i spašavanja na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini,
- službi i postrojbi središnjih tijela državne uprave koja se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti,
- zapovjedništava i postrojbi vatrogastva,
- zapovjedništava i postrojbi civilne zaštite,
- službi i postrojbi pravnih osoba koje se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti.

U aktivnostima zaštite i spašavanja, usklađeno s dijelovima operativnih snaga, sudjeluju i Oružane snage Republike Hrvatske i policija (vidi sliku 1.).

Operativne snage zaštite i spašavanja dužne su u obavljanju redovitih djelatnosti planirati mjere i poduzimati aktivnosti radi otklanjanja ili umanjenja mogućnosti nastanka katastrofe i velike nesreće te prilagođavati obavljanje redovite djelatnosti okolnostima kada je proglašena katastrofa.

Slika 1. Prostorni razmještaj raspoloživih resursa za pomoć i spašavanje u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Izvor: PUZS Split

U katastrofama i velikim nesrećama općinski načelnik, gradonačelnik i župan izravno zapovijedaju operativnim snagama zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U skladu s Procjenom, Župan je donio Odluku o određivanju operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Operativne snage koje će sudjelovati u akcijama zaštite i spašavanja na području Splitsko-dalmatinske županije su:

1. Stožer zaštite i spašavanja;
2. Vatrogasna zajednica Splitsko-dalmatinske županije;
  - Javne vatrogasne postrojbe,
  - Dobrovoljna vatrogasna postrojbe i
  - Vatrogasne postrojbe u gospodarstvu
3. Zdravstvene ustanove;
  - Klinička bolnički centar Split;
  - Dom zdravlja Splitsko-dalmatinske županije,
  - Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije,
  - Poliklinika za rehabilitaciju osoba sa smetnjama u razvoju, Split,
  - Stomatološka poliklinika, Split,
  - Specijalna bolnica za rehabilitaciju Biokovka,
  - Zavod za hitnu medicinu Splitsko-dalmatinske županije;
  - Ljekarna Splitsko-dalmatinske županije;
  - Veterinarski zavod Split
4. Zapovjedništvo civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije;
5. Postrojbe specijalističke namjene civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije;
  - Specijalističke postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za spašavanje iz ruševina
  - Specijalističke postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za zaštitu i spašavanje iz vode
  - Specijalističke postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu
  - Specijalističke postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za logistiku:
6. Crveni križ Splitsko-dalmatinske županije-Centar za socijalnu skrb Split;
7. Ronilački klubovi na području Splitsko-dalmatinske županije;
8. Planinarska i speleološka društva na području Splitsko- dalmatinske županije;
9. Hrvatska Gorska služba spašavanja (stanice Split i Makarska);
10. Radio-klubovi na području Splitsko- dalmatinske županije;
11. Kinološke udruge na području Splitsko- dalmatinske županije.
12. Lovačka društva na području Splitsko- dalmatinske županije

3.1. Stožer zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije

Člankom 9. Zakona o zaštiti i spašavanju propisano je da operativnim snagama zaštite i spašavanja na razini županije rukovodi i koordinira župan, uz stručnu potporu stožera zaštite i spašavanja županije.

U proteklih godinu dana Stožer zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije (u daljnjem tekstu: Stožer) imao je veliki broj aktivnosti .

Stožer je svoje glavne aktivnosti imao za vrijeme snježne nepogode koja je zadesila Splitsko-dalmatinsku županiju. Župan je Stožer podigao odmah po nastanku nepogode 03. veljače 2012 i do njenog završetka 13. veljače Stožer je bio u 24-satnom dežurstvu, sjednice su se održavale uglavnom dva puta na dan, ujutro i navečer.

Na prvoj sjednici stožera naloženo je uvođenje pripravnosti svim službama i operativnim snagama zaštite i spašavanja, te su zaduženi stožeri ZIS-a u JLS da prate reagiranje i usklađeno djelovanje tih službi u nepovoljnim zimskim uvjetima.

Zbog novonastalog stanja župan Splitsko-dalmatinske županije donio je Odluku o izvanrednoj opasnosti od elementarnih nepogoda na području Splitsko-dalmatinske županije, 4. veljače 2012. godine.

Četvrti veljače na sjednici Stožera nazočio je i ministar unutarnjih poslova gdn. Ranko Ostojić, što se može vidjeti na slici br.2.

Slika 2. Sjednica Stožera zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije 04. veljače 2012.

Izvor:vlastiti

Na sjednicama Stožera dogovarane su mjere i prioriteta u čišćenju glavnih državnih i županijskih cesta, a čišćenje ostalih cesta se vršilo prema iskazanim prioritetima koje su iskazivali stožeri ZIS-a lokalnih zajednica, nakon što su prethodno iskoristili vlastite resurse

Čitavo vrijeme trajanja ugroze Stožer je sa predstavnicima svih potrebnih službi, neprekidno bio u funkciji poduzimajući sve potrebne mjere kako bi se pravodobno osigurao pristup i pomoć stanovništvu koje je ostalo prometno izolirano. U tom smislu tekla je i koordinacija sa lokalnim zajednicama, posebno na sinjskom, imotskom i vrgoračkom području koje je i bilo najugroženije, a sa čelnicima lokalnih stožera svakodnevno su utvrđivani prioriteta djelovanja po kojima je postupala zimska služba.

Stožer je u prva dva dana snježne nepogode, pokušavao svim raspoloživim strojevima koji se mogu koristiti u zimskoj službi usmjeravati aktivnosti čišćenja prometnica prema iskazanim prioritetima stožera ZIS-a JLS-a, koji nisu uspijevali vlastitim snagama osigurati prohodnost prema brojnim naseljima.

Stožer je zatražio od stožera ZIS-a lokalnih zajednica, da uz koordinaciju u čišćenju prometnica, težišno djeluju na:

- privremenom zbrinjavanju osoba kojima je možebitno ugroženo zdravlje i život zbog vremenskih neprilika,
- privremenom zbrinjavanju osoba koje se zateknu u okolnostima koje im onemogućavaju nastavak putovanja ili povratak u mjesto stanovanja;
- temeljem procjene rizika ugrožavanja stanovništva (posebno starijima i nemoćnima) naloženo je da definiraju: potrebne pričuve vode, hrane, energenata i ostalih osnovnih životnih potrepština, izvore njihove nabave te posredstvom HCK-a i Centara za socijalnu skrb način njihove dostave ugroženom stanovništvu.

Dogovoreno je da za sve značajnije događaje u kojima se traže intervencije različitih službi koordinacija, posebno one u kojima zbog vremenskih neprilika može doći do ugrožavanja zdravlja i sigurnosti građana, komunikacija teče preko ŽC 112 koji će na najbrži način prema iskazanim prioritetima lokalnih zajednica omogućiti dostavu pomoći i osigurati prijevoz vozilima HGSS-a, HMP-a, vatrogasnih i policijskih snaga, HV-a, kao i omogućiti drugu pomoć putem Hrvatskog crvenog križa, Centara za socijalnu skrb, Domova zdravlja i drugih nadležnih službi.

Također, odaslan je apel građanima o potrebi pridržavanja mjera koje nalažu čelnici jedinica lokalnih samouprava i žurne službe na terenu, te da radi svoje sigurnosti aktivno sudjeluju u provođenju obveza čišćenja snijega prema odlukama o komunalnom redu.

Preporučeno je svim građanima da ostanu u svojim kućama i ne izlaze dok se uvjeti na javno-prometnim površinama ne normaliziraju, kao i da ne kreću na put bez odgovarajuće zimske opreme.

Svakodnevno su održavane i sjednice Stožera na kojima su podnošena izvješća o aktivnostima i problemima te utvrđivana težišta daljnjeg djelovanja.

Stožer je donio odluku da u ponedjeljak (6. veljače 2012.) neće raditi škole na svi ugroženim područjima, uz obvezu ravnateljima i lokalnim zajednicama da se tijekom ponedjeljka i dalje maksimalno angažiraju i pripreme objekte kako bi se osiguralo normalno odvijanje škole i svih vrtića. Zbog stanja na terenu naknadno je Stožer procijenio nemogućnost odvijanja nastave do konca tjedna.

Na temelju informacija i procjena koje su pristizale sa terena Stožer odredio je težište djelovanja zimske službe na deblokadi brojnih sela Vrgoračkog, Sinjskog i Imotskog područja, gdje su uz snijeg koje je prelazio 50cm na prometnicama zbog orkansnog vjetera nastajali zapusi visine do nekoliko metara, koji su u potpunosti paralizirali funkcioniranje života.

O stanju na terenu, poduzetim mjerama stožeri ZIS-a gradova i općina bili su u obvezi pravodobno izvješćivati Stožer ZIS-a SDŽ i PUZS Split putem ŽC 112, međutim od mnogih su stizale slabe i nedostatne povratne informacije.

Dana 13. veljače 2012. godine na sjednici Stožera, Župan je donio Odluku o prekidu izvanrednog stanja zbog prekida okolnosti njegovog proglašenja.

Dana 24. veljače 2012. sa Stožer je održao raščlambu u svezi Izvješća o snježnoj nepogodi, a na kojoj su uz članove stožera i voditelje žurnih službi sudjelovali i gradonačelnici i načelnici s nepogodom ugroženih područja te ravnatelj DUZS-a, dr.sc. Jadran Perinić, vidi sliku br.3.

Slika 3. Raščlamba Izvješća o snježnoj nepogodi.

Izvor: vlastiti

Stožer je 03.05.2012.godine održao sjednicu po Programu aktivnosti, te o stanju zaštite i spašavanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Na toj sjednici usvojeni su i akti propisani Programom aktivnosti, a koji su bitni za pripremu protupožarne sezone:

- Plan rada Stožera zaštite i spašavanja za ovogodišnju protupožarnu sezonu,
- Plan operativne provedbe Programa aktivnosti na području Splitsko-dalmatinske županije,
- Plan aktivnog uključanja svih subjekata na području Splitsko-dalmatinske županije,
- Popis zapovjedno-koordinacijskih mjesta i
- Županijski financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni 2012. godine (vidi tablicu 1.).

Tablica 1. Županijski financijski plan za provođenje zadaća iz područja zaštite od požara u protupožarnoj sezoni 2012.

Red. Broj	OPIS POZICIJE	IZNOS
1.	Troškovi angažiranja sezonskih gasitelja – sufinanciranje plaća (60 x 6.000 x 4)	1.440.000,00
2.	Liječnički pregledi sezonskih gasitelja	30.000,00
3.	Osiguranje za slučaj nesreće na radu	30.000,00
4.	Osobna zaštitna oprema gasitelja	68.000,00
5.	Troškovi prijevoza sezonskih gasitelja na posao i s posla (300 x 60 x 4)	72.000,00
6.	Troškovi provedbe plana intervencija kod velikih požara	0
7.	Povećani nadzor	0
	U K U P N O :	1.640.000,00

Izvor: vlastiti

Osim točke po Programu aktivnosti Stožer je raspravljao i o stanju zaštite i spašavanja u Splitsko-dalmatinskoj županiji, te programu TOURS.

Za članove Stožera ove godine kupljene su nove odore .

3.2. Zapovjedništva i postrojbe vatrogastva

Temeljem članka 13. stavak 8. Zakona o zaštiti od požara⁴ predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom godišnje razmatraju izvješće o stanju zaštite od požara na svom području.

Slijedom toga je *Izvješće o provedbi mjera zaštite od požara na području Splitsko dalmatinske županije* koje je dostavila Vatrogasna zajednica, sastavni dio ovog Izvješća.

3.2.1. Vatrogasna zajednica i postrojbe

Vatrogasna djelatnost, kao značajan dio sustava zaštite i spašavanja, od neprijepornog je interesa za svaku društvenu zajednicu pa tako i za Županiju te Republiku Hrvatsku u cjelini. Sustav vatrogastva reguliran je Zakonom o vatrogastvu – pročišćeni tekst.⁵

Vatrogasna djelatnost, koju u Splitsko-dalmatinskoj županiji obavljaju dobrovoljne i profesionalne vatrogasne postrojbe, vatrogasne zajednice, zasniva se na nekoliko temeljnih aktivnosti :

- preventivne mjere zaštite od požara
- gašenje požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom i eksplozijom,
- pružanje tehničke pomoći u nezgodama i opasnim situacijama te obavljanje i drugih poslova u nesrećama, ekološkim i inim nesrećama
- osposobljavanje, usavršavanje i uvježbavanje vatrogasaca

Temeljem Zakona, vatrogasnu djelatnost obavljaju vatrogasne postrojbe, dobrovoljna vatrogasna društva i vatrogasne zajednice kao stručne i humanitarne organizacije. Vatrogasne postrojbe mogu biti:

- a) profesionalna javna vatrogasna postrojba
- b) dobrovoljna vatrogasna društva
- c) profesionalna vatrogasna postrojba u gospodarstvu
- d) dobrovoljna vatrogasna društva u gospodarstvu
- e) državna intervencijska postrojba (postrojba za brzo djelovanje)

Planom zaštite od požara jedinica lokalne i regionalne samouprave utvrđuju se zadaće i područje djelovanja svih javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društva, a posebno zadaće javnih vatrogasnih postrojbi i dobrovoljnih vatrogasnih društva koja imaju definirano područje odgovornosti (središnja postrojba ili društvo).

---

⁴ „Narodne novine“, broj 92/10.

⁵ „Narodne novine“, broj 139/04 i 174/04.

Vatrogasne postrojbe obavljaju vatrogasnu djelatnost, sukladno Zakonu i pravilima struke, na području za koje su osnovane. Svaka vatrogasna postrojba je obvezna sudjelovati u vatrogasnoj intervenciji i izvan područja svoga djelovanja na zapovijed nadležnoga vatrogasnog zapovjednika, sukladno odredbama Zakona o vatrogastvu i podzakonskih propisa.

Na području Splitsko-dalmatinske županije registrirano je 5 Vatrogasnih zajednica, 49 Dobrovoljna vatrogasna društva i 2 Javne vatrogasne postrojbe.

Zbog veličine njenog područja a odlukom Vatrogasne zajednice županije, Splitsko-dalmatinska županija je organizirana u 13 Vatrogasnih operativnih područja i to: Trogir, Kaštela, Solin, Split, Omiš, Makarska, Sinj, Imotski, Vrgorac, Šolta, Brač, Hvar i Vis.

U gore navedenih 13 operativnih područja uključen je 119 profesionalnih vatrogasac u javnim vatrogasnim postrojbama, 112 profesionalnih vatrogasaca u dobrovoljnim vatrogasnim društvima i 1254 operativnih dobrovoljnih vatrogasaca u dobrovoljnim vatrogasnim društvima.

Sedamnaest (17) je jedinica lokalne samouprave koje nemaju ni jednu vatrogasnu postrojbu prema članku 3. st.3. Zakona o vatrogastvu su: Hrvace i Otok , Lečevica , Lokvičići, Proložac, Runovići, Podbablje i Zmijavci , Nerežišća, Postira i Sutivan , Okrug , Primorski Dolac (nije ugovorno vezan s nijednom VP), Prgomet (inicijativni akt o osnivanju DVD-a Labišnica), Šestanovac (ugovorno je vezan sa DVD Zadvarje), Cista Provo (ugovorno je vezana sa DVD Lovreć).

Ukupno broj profesionalnih vatrogasaca u JVP iznosi 119 vatrogasaca (101-Split, 18-Imotski).

Svi imaju propisanu stručnu spremu, obavljen liječnički pregled prema važećim propisima te ispunjavaju sve propisane uvjete iz članka 21. Zakona o vatrogastvu.

Ukupan broj vatrogasaca s posebnim ovlastima i odgovornostima u profesionalnim postrojbama je 25 i svi imaju propisanu stručnu spremu, obavljen liječnički pregled prema važećim propisima, položen stručni ispit (19 - Split, 6 - Imotski), te ispunjavaju sve propisane uvjete iz članka 21. Zakona o vatrogastvu .

Na području Županije ne postoje VP u gospodarstvu (samo vatrogasno dežurstvo (Brodosplit i Brodotrogir).

Ukupan broj dobrovoljnih vatrogasaca pripadnika VP je 1254 (osposobljenih). Svih 1254 dobrovoljnih vatrogasaca je obavilo liječnički pregled prema važećim propisima, te ispunjavaju sve propisane uvjete iz članka 21. Zakona o vatrogastvu. U DVD-ima je zaposleno 112 profesionalna vatrogasaca.

U DVD-ima (uključeni zapovjednik i dozapovjednik svakog društva) 154 vatrogasaca je s posebnim ovlastima i odgovornostima, imaju propisanu stručnu spremu (minimalno SSS), obavili su liječnički pregled prema važećim propisima, imaju položen stručni ispit i ispunjavaju sve propisane uvjete iz članka 21. Zakona o vatrogastvu.

U DVD-ima 139 vatrogasaca sa posebnim. ovlastima i odgovornostima. imaju zvanje vatrogasni časnik i više,

Ukupno ima 49 registriranih DVD-a na području Splitsko-dalmatinske županije, a svi njihovi pripadnici imaju obavljen liječnički pregled i potvrdu o osposobljenosti za vatrogasno zvanje.

Iz tablice 2. vidljivo je prošlogodišnje stane vozila u Vatrogasnoj zajednici

Tablica 2. Stanje vozila u 2011. godini.

POŽARNO PODRUČJE	Zapovjedno	Navalno	Autocisterna	Autoljestva	Tehničko vozilo	Za gašenje šuma	Sa pjenilom	Za prijevoz ljudstva	Vozilo s prahom	Ostala	UKUPNO VOZILA	Prosječna starost
UKUPNO DVD	43	49	66	7	12	54	1	53	0	5	276	17,2
UKUPNO JVPG	6	7	5	5	3	7	2	3	1	2	37	13,1
UKUPNO SVI:	49	56	71	12	15	61	3	56	1	7	315	16,7
TROGIR	2	3	1	0	1	5		1		1	14	14,00
KAŠTELA	4	3	3	2	2	7		5			28	13,61
SOLIN	4	7	11	0	0	6		5		1	33	18,52
SPLIT	8	8	6	4	2	12	2	7	1	4	51	13,35
OMIŠ	4	6	6	1	0	7		4		1	30	16,70
MAKARSKA	7	5	9	2	2	5		4			34	17,50
SINJ	4	5	3	1	1	5		4			24	18,88
IMOTSKI	3	4	3	1	1	2	1	3			20	20,80
VRGORAC	1	1	3	0	0	0		1			7	21,57
ŠOLTA	1	1	2	1	0	1		2		1	8	15,38
BRAČ	3	3	7	0	1	2		4			20	19,45
HVAR	5	7	7	0	3	6		3		1	31	14,71
VIS	2	2	1	0	0	3		3		3	13	21,08

Izvor: VZ SDŽ

3.2.2. Preventivne mjere zaštite od požara

Tijekom 2011. godine VZ SDŽ održala je sastanke s predstavnicima lokalne samouprave u vezi zakonskih obaveza lokalne samouprave u financiranju vatrogasne djelatnosti koje je potrebno radi nabavke opreme i sredstava za gašenje te održavanja vježbi, održavanja vozila, zgrada i okoliša koje koriste vatrogasne postrojbe i osposobljavanje vatrogasaca. Radi svih ovih aktivnosti potrebno je od strane općina i gradova ispunjavati zakonske obveze izdvajanja sredstava za financiranje vatrogasne djelatnosti.

Na temelju Programa aktivnosti Vatrogasna zajednica je aktivno sudjelovala u izradi i donošenju svih već navedeni akata koji se u istom traže.

Izrađeni su pravovremeno planovi motrenja, čuvanja i ophodnje otvorenog prostora i građevina za koje prijete povećana opasnost od nastajanja i širenja požara za vrijeme ljetne sezone. U suradnji s Hrvatskim šumama izvršen je uvid u pripremu operativnih planova zaštite od požara po šumarijama o čemu su informirani i predstavnici nadležnih vatrogasnih postrojbi. Izrađen je i plan mjera zaštite od požara za Park prirode Biokovo.

Vatrogasna zajednica aktivno je učestvovala na sastancima s izvršiteljima i sudionicima u provedbi zadaća Programa aktivnosti na teme :

- a) razrada zadaća za sve sudionike iz Programa aktivnosti i
- b) rasprava po izvješćima izvršitelja i sudionika o do tada izvršenim zadaćama iz Programa aktivnosti.

U suradnji s “Hrvatskim šumama” za građevine i otvorene prostore posebno ugrožene od nastanka i širenja požara pregledani su planovi motrenja, čuvanja i ophodnje, donijete mjere zabrane nekontroliranog i neovlaštenog pristupa i boravka na tim prostorima ili građevinama za razdoblje visokog i vrlo visokog indeksa opasnosti od nastanka požara.

Aktivno se sudjeluje u Programu informativno promidžbenih aktivnosti u cilju podizanja razine protupožarne kulture i upoznavanja pučanstva s opasnostima od nastanka požara i posljedicama koje požari izazivaju. Posebna pozornost usmjerena je informiranju pučanstva o zakonskoj regulativi i Županijskoj odluci o spaljivanju biljnog i drugog otpada (naglasak na zimskom razdoblju). Izrada promidžbenih materijala – plakati, leci, velika akcija sa školama najbolji likovni i literarni rad na temu vatrogastva, dani otvorenih vrata u vatrogasnim postrojbama, akcije dobrovoljnog darivanja krvi u vatrogastvu.

Sukladno obavijestima i pozivima Vatrogasna zajednica aktivno se uključuje u organizaciju informativno - savjetodavnih sastanaka s predstavnicima jedinica lokalne samouprave i drugih zainteresiranih za zaštitu od požara, na kojima se razmatraju i analiziraju tijekom priprema i provedbe aktivnosti zaštite od požara pred turističku sezonu sukladno obvezama proizašlim iz Programa aktivnosti.

Sudjeluje se savjetovanjima i seminarima za dodatno osposobljavanje vatrogasnih zapovjednika. Priprema se i provodi savjetovanje za svoje zapovjednike na županijskoj razini.

“Hrvatske šume” d.o.o., u suradnji sa zapovjednicima vatrogasnih postrojbi izradile su godišnji Plan u skladu sa Šumarsko- gospodarskom osnovom područja. Ažuriranje planova održavanja i probijanja novih putova redovito koordiniraju sa županijskim vatrogasnim zapovjednikom.

Hrvatske željeznice su uz prometne pravce koji prolaze Splitsko-dalmatinskom županijom, čistili pružni pojas od lako zapaljivih tvari odnosno tvari koje bi mogle izazvati požar i omogućiti njegovo širenje, iako ne u dovoljnog mjeri ove godine. Osigurali su promatranje i dojavu požara te upotrebu odgovarajućeg pružnog vozila (protupožarni vlak) sa dostatnom količinom sredstava za gašenje i opremom, kao i odgovarajućom posadom/ljudstvom za gašenje požara, te razradili njegovo brzo uključivanje u akcije gašenja požara.

U dogovoru s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje organizirane su jedinstvene državne vatrogasne postrojbe na otocima Hvar, Brač i Visu u tijeku ljetne sezone, te izvršili dodatno popunjavanje s našim sezonskim vatrogascima koje smo prethodno obučili.

Provedeni su stručni nadzori u svim vatrogasnim postrojbama u Županiji. Izvršeni su pregledi vozila i opreme te zajedno s odgovornim osobama dogovorena dinamika i način stavljanja iste u što je moguće bolju operativnu pripravu za ljetnu sezonu.

U dogovoru s Županijskim Stožerom osigurana su sredstva za ustrojavanje županijske interventne postrojbe od 80 gasitelja koja će djelovati na cijelom području Županije sukladno planu intervencija kod velikih požara otvorenog prostora na području Županije.

Kod čelnika lokalne samouprave inicirano je dodatno zapošljavanje sezonskih gasitelja u lokalne postrojbe tijekom ljetne sezone i to ne manje od prošle godine.(382 vatrogasca)

3.2.3. Edukacija i obuka:

Zapovjedništvo vatrogasne zajednice Županije, vrši redovnu obuku operativnih vatrogasaca kao što su osposobljavanja za vatrogasna zvanja i specijalnosti u 2011 godini.:

- Zvanje Vatrogasac;	151 vatrogasac
- Specijalnost za spašavanje pri tehničkim intervencijama;	80 vatrogasaca
- Specijalnost za akcidente s opasnim tvarima;	45 vatrogasaca
- Specijalnost za djelovanje u radiološkim – biološko – kemijskoj kontaminaciji;	12 vatrogasaca
- Specijalnosti za radove na vodi;	30 vatrogasaca
- Specijalnost za aparate za zaštitu dišnih organa;	132 vatrogasaca
- Osposobljavanje za desantiranje i gašenje šumskih požara;	54 vatrogasaca
- Osposobljavanje za prijevoz helikopterom i gašenje šumskih požara;	571 vatrogasac
- Osposobljavanje za rad na taktičkoj ventilaciji nadtlačnim uređajima;	38 vatrogasaca
- Osposobljavanje za teške prometne nesreće;	32 vatrogasaca
- Usavršavanje iz spašavanja iz dubina i s visina;	21 vatrogasac
- Za Instruktoze za rad u SPU i simulaciju plamenih udara i taktiku gašenja požara u zatvorenim prostorima;	28 vatrogasaca
- Osposobljavanje za taktiku gašenja požara	

- u zatvorenim prostorima SPU; 58 vatrogasaca
- Osposobljavanje i usavršavanje za spašavanje iz ruševina. 26 vatrogasaca

Obuka se obavlja pod motom:

- „If you work in danger, you must train in danger“
- Obuka mora biti zahtjevnija od intervencije.
- "dobiti vatrogasca traje godine, izgubiti jednog traje sekunde".

Vatrogasci se u obavljanju svoje osnovne zadaće očitovane kroz spašavanje ljudi, životinja i imovine ugrožene požarima, poplavama, potresima i katastrofama, kao i u drugim raznim tehničkim intervencijama suočavaju sa vrlo ekstremnim opasnostima i izloženi su različitim fizičkim naprezanjima. Dugogodišnjim izlaganjem u takvim uvjetima, unatoč posjedovanju zaštitne osobne opreme, izolacijskim aparatima za disanje, mogu se izazvati značajne posljedice po zdravlje vatrogasca ukoliko se neprestano ne održava njegova psiho-fizička spremnost. U uvjetima potpune radne opremljenosti provjerava se psiho-fizičke spremnosti vatrogasca u posebno opremljenoj prostoriji za simulaciju požara zatvorenih prostora. Prolaženjem kroz takav ciklus vježbi i provjere razvijaju se sposobnosti brzog prilagođavanja u nepoznatim situacijama i uspostavljanju kontrole na istim što primjenom pri stvarnim situacijama na terenu direktno utječe na smanjenje stresa a samim time i na očuvanje zdravlja vatrogasca i smanjenje vremena pronalaska i izbavljanja unesrećenih osoba iz zadimljenih, požarom zahvaćenih prostorija.

U suradnji s Osnovnim, srednjim školama i dječjim vrtićima tijekom godine vrši se edukacija djece i mladeži iz zaštite od požara i vatrogastva.

3.2.4. Intervencije vatrogasnih postrojbi u 2011. godini

Vatrogasne postrojbe na području Splitsko Dalmatinske županije tijekom 2011. godine imale su 2756 intervencija što je za 789 intervencija više nego u 2010. godini, 1456 požara što je za 521 požar više u odnosu na 2010. godinu, također su zabilježili 712 tehničkih intervencija što je za 46 više nego u 2010. godini, a što se može vidjeti u tablici 3.

Tablica 3. Pregled vatrogasnih intervencija od 2008. do 2011. godine.

2008	2009	2010	2011
2323	2098	1967	2756

Izvor: VZ SDŽ

Zbog velikog broja požara otvorenog prostora, kojima je uzrok bio čovjek (najčešće je riječ o spaljivanju biljnog otpada), te klimatskih uvjeta koji su pogodovali nastanku požara, 2011. godine zabilježeno je 1193 požara otvorenog prostora, što se vidi iz tablice 4.

Tablica 4. Vrste vatrogasnih intervencija u 2011. godini

UKUPNO	NA GRAĐEVINI	NA OTVORENOG PROSTORA	NA PLOVILU I VOZILIMA	TEHNIČKE INTERVENCIJE
2756	254	1193	99	1300

Izvor: VZ SDŽ

Iz tablice 5. vidljiva je raspodjela požara po veličini opečarene površine i mjesecima u kojima se zbilja. Prema danima u tjednu, najviše požara dogodilo se subotom 17,7 %, pa ponedjeljkom 15,9 %, a najmanje zabilježeno je srijedom i četvrtkom 12,5 %

Tablica 5. Raspodjela požara po veličini opečarene površine po mjesecima.

Mjesec	0 – 5 ha	5 – 10 ha	10 – 100 ha	➤ 100 ha
VI	96,59%	2,27%	1,14%	0,00%
VII	86,54%	6,59%	6,59%	0,37%
VIII	89,93%	4,32%	5,04%	0,72%
IX	92,82%	4,10%	3,08%	0,00%
X	89,93%	4,32%	5,04%	0,72%

Izvor: VZ SDŽ

Iz tablice 6. možemo vidjeti da se najveći požar u protekloj godini dogodio na otoku Braču gdje je opečareno 5 800 Ha površine.

Tablica 6. Pregled požara iznad 100 ha po mjestima događanja s procijenjenom štetom.

Mjesto	Datum	Ha	Materijalna šteta (euri)
Dicmo	04.02.	100	4350
Otišić	09.02.	100	4000
Šestanovac	09.02.	100	4200
Kamešnica	25.03.	100	22930
Nerežišća	14.07.	5800	37.409.742
Primorski dolac	16.07.	150	13.300
Kaštel Štafilić	31.08.	100	46900
Žrnovnica	09.10.	238,5	5.905.747

Podgora	14.10.	297,8	1.566.479
---------	--------	-------	-----------

Izvor: VZ SDŽ

Tijekom dana zabilježeno je najviše požara između 15,00 – 18,00 sati 20,9 %, a najmanje zabilježeno je između 03,00 – 06,00 sati 4,4 %. Iz tablice 7 vidi se da:

- brzim reagiranjem operativnih snaga 95,59 % požara je pogašeno u roku do 4 sata,
- 91,45 % požara je površine do 5 hektara ukazuje na učinkovitost postavljenog sustava, na taj način, usprkos velikom broju požara u ovogodišnjoj ljetnoj sezoni spašen je veliki broj ugroženih objekata s posebno ističemo činjenicu da su stanovnici i turisti u Županiji bili potpuno sigurni.

Tablica 7. Raspodjela požara po vremenu aktivnog gašenja (od dojava do gašenja)

Mjesec	< 4 sata	4 – 12 sati	> 12 sati
VI	98,26%	0,87%	0,87%
VII	92,02%	5,25%	2,73%
VIII	95,34%	3,24%	1,42%
IX	96,74%	2,61%	0,65%
X	96,74%	2,61%	0,65%

Izvor: VZ SDŽ

U 2011. potrebno je istaći odličnu suradnju vatrogasaca Hitne pomoći, Policijske uprave, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, Lučke kapetanije, Lučke uprave, Hrvaskim šumama, lokalne samouprave i uprave i svih tijela županije Splitsko Dalmatinske.

3.3. Hrvatska gorska služba spašavanja

U Splitsko-dalmatinskoj županiji ustrojene su dvije stanice Gorske službe spašavanja i to Stanica Split i Stanica Makarska koje bilježe konstantan godišnji rast intervencija u Županiji, a i izvan nje.

3.3.1. Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Split

Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Split osnovana je 1956. Pročelnik Stanice Split je proslavljeni hrvatski alpinist Stipe Božić. Stanica financira četiri radna mjesta, a svi ostali su volonteri.

Osnovne zadaće koje su se postavljale pred Stanicu i na koje su se trošila sredstva su:

a) Održavanje interventnosti (gotovo trenutna spremnost), jer vrijeme od dojava do izlaska na teren mora biti vrlo kratko i mjeri se minutama. U protivnom već u startu se gubi smisao spašavanja, jer je najvažnija zadaća ovih postrojbi: na vrijeme otkloniti neposrednu opasnost, zbrinuti ozlijeđene i što brže ih predati medicinskim organima.

b) Održavanje raspoloživosti. Postrojbe moraju biti na raspolaganju od 0-24 h, danju i noću, ljeti i zimi, 365 dana u godini. Nesreće ili bolesna stanja ne mogu se predvidjeti ili isključiti u određenom vremenu. Zbivaju se neovisno o dobu dana ili godišnjem dobu, nedjeljom i praznikom.

c) Postizanje i održavanje kapacitiranost. Broj i veličine ekipa mora biti usklađen sa potrebama na terenu. Da bi se osigurala interventnost i raspoloživost, broj pripadnika mora biti nešto veći od potrebnog broja za rad na terenu

U cilju uvećanja kapaciteta i teritorijalne pokrivenosti Stanica Split je formirala podružnice u:

- Sinju, Vrlici, Trilju, Kaštelima, Omišu, Braču, Hvaru i Visu.

U sustav obuke uključeno je novih 70 ljudi. Koji predstavljaju značajno uvećanje sposobnosti i kapaciteta Županije

d) Postizanje i održavanje visoke razine kvalitete i specijaliziranosti pripadnika. Područje djelovanja ovih postrojbi su krajnje nepristupačne lokacije, objektivne opasnosti i elementarne nepogode, ozljede i kritična stanja, djelovanje i odlučivanje u ograničenom vremenu. Zato se za Stanicu traži stroga selekcija kadrova, i rigorozna obuka, kako bi se dosegla potrebna visoka razina specijaliziranosti, jer o njoj ovisi ne samo mogućnost izvršenja zadaće, nego i sigurnost svih sudionika u spašavanju.

f) Nabavka i održavanje specijalističke oprema i potrošnog materijala.

g) Povezanost i koordiniranost sa drugim resursima sustava zaštite i spašavanja. Postrojbe djeluju na najisturenijim pozicijama, tamo gdje druge redovite snage ne mogu pristupiti. One su produžena ruka cjelokupnog sustava i podrazumijeva visoki stupanj koordinacije sa drugim službama: medicinskih službi, policije, istražitelja, helikopterskih baza, centara za obavljanje, osiguravajućih kuća i sl.

Stanica Split svoje aktivnosti provodi u tri glavna pravca, a to su:

- akcije spašavanja,
- održavanje pripravnosti,
- preventiva i edukacija,

Stanica posjeduje međunarodnu razinu kvalitete.

a) Akcije spašavanja

Stanica pokriva cjelokupno područje Županije, koje obuhvaća šire područje izvan urbanih sredina i jedina može pomoći tamo gdje Hitna medicinska pomoć ne može doprijeti, ili kada zbog opasnog i urgentnog stanja to treba učiniti jako brzo (npr. helikopterskim pristupom). Stanica je u 2011. godini izvršila 146 akcija spašavanja u što je utrošeno 6700 čovjek/sati, 11 300 sati helikopterskih i drugih dežurstava, te oko 6000 sati na obuci i održavanju znanja u sposobnosti.

Uz neposredno spašavanje ljudskih života HGSS Stanica Split je odradila i 7 ekoloških akcija, te 3 akcije otklanjanje neposredne opasnosti po živote i imovinu. Neke su bile vrlo opsežne, poput uklanjanja krupnog otpada sa planine Dinare.

U tu svrhu utrošeno je 7 890 sati rada (čovjek/sati). Radi se o terenskom, visoko specijaliziranom i visoko rizičnom radu, najčešće u izvanrednim okolnostima.

Naravno, daleko veći broj spada u preventivne akcije. Postrojba zadovoljava nesumnjivu elementarnu javnu potrebu građana i posjetitelja Županije, a sprječavanjem nesreća, sprječava i velike društvene štete koji iz toga proizlaze. Uz intervencije (akcije spašavanja), postrojba je odradila i nesumnjivo veliki preventivni rad (edukacija građana, dežurstva na terenu (gotovo 15 000 čovjek sati), nastavak izrade helidroma na nepristupačnim terenima, markiranje (označavanje staza, izrada planinskih skloništa i dr.), projekat kartografije, čime je spriječila mnoge nesreće i doprinijela uvećanju sigurnosti u našoj Županiji.

Pripadnici HGSS Stanice Split i Makarska kao i ostali njihovi članovi koji su pristigli iz cijele Hrvatske posebno su se istakli za vrijeme snježne nepogode u veljači ove godine, kada su nerijetko i uz nadljudske napore u najnepristupačnijim snijegom zametenim terenima stigli do svake osobe koja je trebala pomoć.

Iz tablice 8. možemo vidjeti koliko je intervencija imala HGSS za vrijeme snježne nepogode u mjesecu veljači.

Tablica 8. Intervencije HGSS-a za vrijeme snježne nepogode

Stožer	Spašavanje	Dijaliza	Hrana/lijekovi	Ostalo	Ukupno akcija	Br. zbrinutih ljudi	Br. obitelji hrana/lijek.
Split	28	36	28	28	120	84	287
Sinj	21	16	28	52	117	78	47
Omiš	3	3	3	5	14	12	18
Kaštela/Trogir	1	6	10	6	23	12	10
Vrgorac	9	0	9	0	18	12	12
Vrlika	0	1	1	9	11	10	1
Imotski	11	3	35	5	54	20	51
Ukupno:	73	65	114	105	357	228	426

Izvor: HGSS

b) Održavanje pripravnosti

Svi pripadnici Stanice da bi produžili licencu moraju imati provjerenu zdravstvenu sposobnost, posebno letači spašavatelji (gotovo istovjetni sa pregledom za pilote).

Ranije započeto uređenje bazne stanice na helidromu Firule, sada je završeno. Naime zbog ljetnih dežurstava pojavila se potreba za većim prostorom za opremu (poglavito medicinsku) i ljude.

GSS radi sa relativno skupom opremom, koja se koristi u ekstremnim vremenskim i drugim uvjetima. Cijena samo po jednog defibrilatora i respiratora (medicinska oprema) je oko pola milijuna kuna i u slučaju oštećenja ili uništenja, Stanica ne bi bila u mogućnosti

nabaviti ih u realnom vremenu. U svakog od četiri psa za potrage koje trenutno ima Stanica također se ulažu velika sredstva za obuku i licenciranje te je njihova vrijednost značajna, mada je rizik njihovog gubitka (zbog bolesti ili sl.).

Gorska služba Split skrbi za 15 točaka za obavješćivanje (mreža dojave). Obavještajne točke su punktovi, (obično u planinarskim objektima), na kojima je moguće prijaviti nesreću ili sumnju da bi do nesreće moglo doći bez pravovremene intervencije gorske službe i koje moraju biti opremljene kompletima za prvu pomoć, oznakama, nosiljkama i tiskanim edukacijskim materijalom

c) Preventiva i edukacija

Dio redovite djelatnosti GSS-a nisu sama akcije spašavanja (kada se nesreća dogodi). Daleko veći dio aktivnosti je proveden u preventivi i sprječavanju nesreća. Svojim programskim djelovanjem kroz fizičku prisutnost, kao službujućih osoba pri masovnim akcijama u planini, školovanjem planinarskog kadra i edukacijom planinara i građana, bitno utiče na smanjenje unesrećenija u planini, na očuvanje planinarskih i drugih objekata te na očuvanje prirode.

Po propisanim načinu školovanja u gorskoj službi organiziran je po jedan sedmodnevni tečaj i dvije dvodnevne vježbe godišnje za 20 sudionika. Radi se o stručnoj i opasnoj djelatnosti pri čemu svi sudionici moraju zadovoljiti međunarodno prihvaćene kriterije (licencu) i redovito održavati znanja i psihofizičke sposobnosti jer svaka nepažnja ili sudjelovanje nekompetentnih osoba u akciji može ugroziti živote unesrećenih i spašavatelja.

Da bi se obuka stručno i ovlašteno provodila barem jednom u godini instruktori moraju produžiti licencu.

Obavezna helikopterska vježba održava se radi sigurnog spašavanja gdje su pripadnici Stanice prošli u po tri ciklusa ulaska i izlaska iz helikoptera u zraku, te fix line tehniku. Obuka je provedena u Divuljama i na Mosoru.

Također su održane obvezne vježbe spašavanja iz stijena i visokih objekata, dvodnevna obvezna vježba ljetne i zimske tehnike spašavanja.

Za potrebe helikopterskog spašavanja, dvoje pilota HGSS Stanice Split upućeno je u Zermatt (Švicarska) gdje su uspješno stekli licence za upravljanje i provođenje helikopterskih spašavanja u najtežim uvjetima. Radi se o prestižnoj licenci Alpine Rescute Training Centra.

U lipnu je provedena obuka i za letače spašavatelje na Mosoru i to na letjelici AB 350 AS. Ovu obuku provodili su također instruktori ARTC iz Zermata. Ukupno je 25 polaznika steklo prestižne licence te još petoro je steklo licence međunarodnih instruktora za najteže oblike helikopterskih spašavanja.

Iz Stanice Split četvero letača spašavatelja je uspješno položilo licence, a jedan pripadnik stekao je zvanje instruktora helikopterskog spašavanja po EU standardima.

U 2011. godine organizirano je sedam tečajeva uza stjecanje međunarodnih licenci za spašavanje na divljim i brzim vodama.

Zbog praćenja struke sudjelovalo se na razmjenama iskustava, znanja i praćenje noviteta u spasilačkoj aktivnosti.

Pripadnici HGSS Split, sudjelovali su na Kongresu IKAR-CISA, te na nizu međunarodnih seminara, work shopova u inozemstvu

3.3.2. Hrvatska gorska služba spašavanja Stanica Makarska

U 2011. godini Hrvatska gorska služba spašavanja stanica Makarska nastavlja kontinuirano podizanje sigurnosti na prostoru za koji je direktno odgovorna i svojim djelovanjem, aktivnostima i preventivnim radom važan je dio u sustavu Zaštite i spašavanja, provodeći spašavanje unesrećenih osoba u planinama i na nepristupačnim terenima, kao i sprečavanje nesreća u planinama kao i u spašavanju i pružanje pomoći u drugim slučajevima kada je potrebno primijeniti posebno stručno znanje, tehniku i opremu namijenjenu spašavanju u planinama.

U aktivnostima koje provodi osnovno djeluje na području Splitsko-dalmatinske županije, ali njeno djelovanje po potrebi može biti i u svim planinskim i teško pristupačnim područjima Republike Hrvatskoj gdje se ukaže potreba za djelovanjem službe.

HGSS Stanica Makarska broji 25 članova od kojih je 9 spašavatelja, 10 pripravnika i 6 suradnika. U svom sastavu ima 1 liječnika, 4 letača spašavatelja, 1 ronioca, 2 potražna tima u obuci, dok trenutno sve druge resurse potrebno za djelovanje koristi unutar raspoloživosti službe (potražni psi, zapovjedno vozilo, termo kamere i sl.).

a) Akcije spašavanja

U 2011. godini HGSS Stanica Makarska izvela je 23 akcija spašavanja, u kojima je bilo unesrećeno 36 osoba.

Od svih akcija 12 je bilo potražnih, 8 klasičnih, 2 lažne i jedna spašavanje psa. U tim akcijama spašeno je 32 unesrećene osobe od kojih je 31 neozlijeđena i 1 ozlijeđena dok su 3 unesrećene na žalost smrtno stradalo, a jedna osoba nije pronađena.

Potražne akcije iziskuju ogromne ljudske resurse i velike materijalne troškove pa je tako u 2 potražne akcija utrošeno 6 dana gdje je angažirano više stanica HGSS.

U tim akcijama ukupno je utrošeno 48 čovjek/ dana članova stanice Makarska.

b) Preventiva i edukacija

U 2011. godini provedeno 71 čovjek/ dana na preventivnom radu - dežurstva i osiguranja raznih manifestacijama (planinarski izleti, pohodi, Svjetski skijaški kup na Sljemenu, sportska natjecanja i slično).

Važno je istaknuti da je u toku 2011. godine stanica učestvovala u markiranju i čišćenju 20 kilometara planinarskih staza po Biokovu od Brele do Živogošća. Ove godine je iz tiska izašla i karta Biokova koja značajno doprinosi sigurnosti prostora.

Članovi HGSS osposobljeni su za sve vrste spašavanja na nepristupačnim terenima pa je potrebno njihovo kontinuirano i stalno osposobljavanje i usavršavanje u smislu produljivanja spasilačkih licenci. Tako je u 2011. godini provedeno 153 čovjek/ dana na raznim osposobljavanjima, vježbama, seminarima i tečajevima. Tu su uključeni tečajevi prve pomoći kao specijalizacija za spašavatelje, zatim redovne vježbe spašavanja u stijeni i zimskim uvjetima, vježbe prve pomoći, rada sa GPS uređajem i digitalnoj kartografiji u organizaciji akcija potrage.

3.4. Civilna zaštita u Splitsko-dalmatinskoj županiji

Civilna zaštita je još uvijek u fazi transformacije iz vremena kada je djelovala unutar Ministarstva unutarnjih poslova, do novog ustroja, kako osobnog tako i materijalnog. U

nedostatku svog posebnog zakona, njen razvoj ovisit će o postojećoj pravnoj regulativi, nadograđujući postojeće stanje novim elementima

3.4.1. Zapovjedništva i postrojbe civilne zaštite

Za zapovijedanje snagama i sredstvima civilne zaštite u slučaju neposredne prijetnje, katastrofe i velike nesreće imenovano je Zapovjedništvo civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije koje broji osamnaest članova.

U slučaju neposredne prijetnje, katastrofe i velike nesreće čije posljedice nadilaze mogućnosti gotovih operativnih snaga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave mobiliziraju se postrojbe (specijalističke i opće namjene) i druge organizirane snage civilne zaštite (povjerenici, voditelji skloništa i osoblja za organizaciju boravka u skloništim).

Postrojbe civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave osnivaju se odlukom jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju Procjene ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća i to:

- na razini županije – postrojbe specijalističke namjene,
- na razini gradova - postrojbe specijalističke i opće namjene,
- na razini općina – postrojbe opće namjene.

U skladu s Procjenom, Župan je donio Odluku o osnivanju postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Splitsko-dalmatinske županije .

Ovom Odlukom uređuje se osnivanje, sastav, veličina i popuna postrojbi civilne zaštite specijalističke namjene Splitsko-dalmatinske županije (u daljnjem tekstu: Specijalističke postrojbe).

Navedenom Odlukom osnovane su slijedeće Specijalističke postrojbe:

1. Specijalistička postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za spašavanje iz ruševina (R):
-tim srednje kategorije za spašavanje iz ruševina s 30 pripadnika i 3 potražna psa.
2. Specijalistička postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za zaštitu i spašavanje iz vode (SV):
-tim za zaštitu i spašavanje iz vode s 36 pripadnika
3. Specijalistička postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu (RKBN):
-tim za radiološku, kemijsku, biološku i nuklearnu zaštitu s 29 pripadnika
4. Specijalistička postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za logistiku (LOG):
-tim za logistiku s 99 pripadnika

Ustroj Specijalističkih postrojbi prikazuju se u tablici 9.

Tablica 9: Ustroj Specijalističkih postrojbi Splitsko-dalmatinske županije

USTROJSTVE NI ELEMENT	POSTROJBE CZ				SVEGA
	SV	R	RKBN	LOG	

Tim	1	1	1	1	4
Skupina	3	-	2	4	9
Ekipa	6	-	8	16	30
Broj obveznika	36	30	29	99	194

Izvor: vlastiti

Osobni i materijalni ustroj Specijalističkih postrojbi provodi se sukladno Pravilniku o ustrojstvu, popuni i opremanju postrojbi civilne zaštite i postrojbi za uzbunjivanje⁶, a može se mijenjati sukladno promjenama u Procjeni.

Poslat je zahtjev Područnom uredu Split DUZS-a za popunu Specijalističkih postrojbi, a koju su oni dužni izvršiti u suradnji sa Upravom za obranu u Splitu.

Popuna se vrši od članova udruga koje se određenim oblikom zaštite i spašavanja bave u svojoj redovitoj djelatnosti ili su za istu osnovani npr. specijalistička postrojba civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije za zaštitu i spašavanje iz vode od članova pet ronilačkih klubova sa područja Županije.

Osobama koje su raspoređene u Specijalističke postrojbe izdaje se iskaznica pripadnika civilne zaštite. Evidenciju o izdanim iskaznicama pripadnika civilne zaštite vodi Državna uprava za zaštitu i spašavanje, Područni ured za zaštitu i spašavanje Split.

Mobilizacija i demobilizacija Specijalističkih postrojbi provodi se po nalogu Župana, a na prijedlog zapovjednika zapovjedništva civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije.

Mobilizaciju i demobilizaciju Specijalističkih postrojbi mogu naložiti i ravnatelj Državnog ureda za zaštitu i spašavanje ili njegov zamjenik te zapovjednik Civilne zaštite Republike Hrvatske ili njegov zamjenik.

3.5. Područni ured za zaštitu i spašavanje Split

Težišne aktivnosti Područnog ureda Split su kao i u proteklim godinama bile usmjerene na poboljšanje u izgradnji što učinkovitijeg sustava zaštite i spašavanja na području Splitsko-dalmatinske županije i Zone Split (područje od Zadra do Dubrovnika) Ovo područje je zbog niza specifičnosti (geografskog položaja, turističke sezone, otočkog stanovništva i dr.) suočeno s natprosječnim brojem situacija u kojima se traže različite intervencije žurnih i drugih službi, osobito tijekom ljetnih mjeseci.

Proširenjem suradnje sa službama i postrojbama pravnih osoba kojima je zaštita i spašavanje redovna djelatnost (gotove snage), kao i poticanjem te pružanjem stručne pomoći tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave prvenstveno oko ustrojavanja operativnih snaga civilne zaštite, te pripremanja aktivnosti i mjera za unaprjeđivanje pripravnosti operativnih snaga civilne zaštite za reagiranje u katastrofama i velikim nesrećama na području njihove odgovornosti, te pružanjem stručne pomoći pravnim osobama od interesa za zaštitu i spašavanje, stožerima zaštite i spašavanja, zapovjedništvima civilne zaštite i svim drugim subjektima koji se mogu uključiti u sustav zaštite i spašavanja, sve sastavnice PUZS-a Split doprinosile su izgradnji cjelovitog i učinkovitog sustava koji značajno olakšava i ubrzava

⁶ Narodne novine, broj: 111/07., 40/08 i 44/08.

pružanje različitih vidova pomoći. Državna uprava za zaštitu i spašavanje osnovala je i vlastite interventne specijalističke postrojbe civilne zaštite kao pričuvne kapacitete za nadopunjavanje nedostajućih sposobnosti drugih operativnih snaga zaštite i spašavanja.

Prevenција, organizacija i pripremanje aktivnosti i mjera kojima je svrha povećati i unaprijediti pripravnost postojećih operativnih snaga za reagiranje u katastrofama i većim nesrećama

3.5.1 Požarna i turistička sezona, nepovoljni vremenski uvjeti

Posebna pozornost bila je usmjerena na kvalitetnu pripremu, praćenje i provedbu programa Vlade RH, kako onog vezanog za provedbu posebnih mjera zaštite od požara, tako i programa za turističku sezonu (TURS 2011) u dijelu „*sigurnost turista*“.

Radi kvalitetnije pripremljenosti svih sudionika zaštite i spašavanja Područni ured Split je inicirao više informativno-savjetodavnih sastanaka na kojima su razmotrene i analizirane pripreme i provedene aktivnosti pred ljetnu protupožarnu i turističku sezonu svih sudionika sustava ZIS-a, a osobito je razmatrana uloga subjekata koji u provedbi zadaća imaju naglašenu ulogu i zaduženja. Područni ured Split je izradio i vlastite Programe i Napatke u svezi provedbe Programa Vlade RH koji su odaslani svim čelnicima lokalne samouprave, a predstavnici ureda nazočili su brojnim sjednicama Stožera zaštite i spašavanja. I dalje se nastavilo s distribucijom edukativnih letaka „U opasnosti zovite 112“ namijenjenih turistima. Letci su tiskani na jedanaest jezika, a u istima se nalaze praktični naputci o načinu ponašanja na cestama, u prirodi, planinama i na moru, kako bi se njihovom primjenom izbjegle opasnosti, a posljedice iznenadnih događaja umanjile.

Radi provedbe mjera zaštite i spašavanja u nepovoljnim vremenskim uvjetima, u suradnji sa predstavnicima lokalne i područne (regionalne) samouprave organizirano je više radnih sastanaka sa predstavnicima nadležnih službi, poduzeća i ustanova, te predstavnicima žurnih službi i udruga (Hrvatske vode, PUSD, Županijska uprava za ceste, Lučka kapetanija, Hrvatske autoceste, Županijske ceste, JVP, Crveni križ, HGSS i druge službe). Za najugroženija područja (Sinjsko i Vrgoračko područje) održani su i posebni radni sastanci sa predstavnicima JLS te njihovih žurnih, komunalnih i drugih službi a u cilju preventivno-planskih i operativnih radnji kako bi se pravovremeno i usklađeno reagiralo u slučaju nepovoljnih vremenskih uvjeta.

Aktivnosti koje su jedinice lokalne i područne samouprave provele slijedom ovih sastanaka razlikuju se, od onih jedinica koje su izradile kvalitetne operativne planove djelovanje i iskoristile ih u nastaloj situaciji, do onih koje su upozorenja u potpunosti zanemarile te su bile prisiljene na improvizacije kad je nepogoda nastupila.

Jasno se pokazalo da je upravljanje u izvanrednim situacijama jedan od temelja funkcioniranja cijelih jedinica lokalne samouprave, a time i sustava zaštite i spašavanja. Tamo gdje su se čelnici JLPS uključili od početka u procjenjivanje situacija i donošenje potrebnih odluka za rješavanje problema i normalizaciju situacije, proces otklanjanja posljedica tekao je bez posebnih zastoja. Uz to bilo je vidljivo da su se znatno bolje snalazili u pripremi i donošenju kvalitetnih odluka članovi stožera ZIS i čelnici JLPS koji su sudjelovali na obuci koji je organizirala DUZS, dok je kod nekih čelnika bilo primjetno nesnalaženje.

Uspostavljeni sustav pokazao se učinkovitim u onim općinama i gradovima koji su bili spremni preuzeti odgovornost za djelovanje i uključiti raspoložive kapacitete. Ipak, i kod njih se pokazalo da se znatno više pouzdaju u improvizaciju nego u unaprijed pripremljene planove.

3.5.2. Procjene ugroženosti, Planovi zaštite i spašavanja

Jedna od težišnih aktivnosti bila je pružanje stručne pomoći JLP(R)S i poticanje na izvršavanje zakonskih obveza u području zaštite i spašavanja, prvenstveno izrada i donošenje Procjena ugroženosti i Planova zaštite i spašavanja, ustroj i popuna postrojbi civilne zaštite (opće i specijalističke namjene), te raspored i drugih organiziranih snaga civilne zaštite (povjerenici, voditelji skloništa).

Prema dostupnim podacima 45 od 56 JLP(R)S u Splitsko-dalmatinskoj županiji na svom je predstavničkom tijelu usvojilo Procjenu ugroženosti što iznosi 80,35 %. Također, 14 JLS je na svom predstavničkom tijelu usvojilo Plan zaštite i spašavanja što iznosi 25 % od ukupnog broja usvojenih planova zaštite i spašavanja.

Ističemo određene nedostatke u planovima zaštite i spašavanja, kako po pitanjima opće/metodološke tako i posebne sukladnosti s procjenama ugroženosti, budući Zakonom o zaštiti i spašavanju nije utvrđen institut izdavanja suglasnosti za planove zaštite i spašavanja, već samo za procjene ugroženosti. Navedene nepravilnosti u planovima zaštite i spašavanja otklanjati će se inspekcijskim nadzorima tih dokumenata.

Pružanjem stručne pomoći učinjen je značajan iskorak u organizaciji i pripremi sustava zaštite i spašavanja u gotovo svim JLP(R)S. Dobra pripremljenost za zaštitu i spašavanje određenih JLP(R)S ogledala se upravo kroz kvalitetno reagiranje za vrijeme snježnog nevremena koje je zahvatilo našu županiju. Usvajanjem Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od katastrofa i velikih nesreća jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave sada su stečeni uvjeti za osnivanje ili preustroj postrojbi civilne zaštite (specijalističke i opće namjene) i drugih organiziranih snage civilne zaštite (povjerenici, voditelji skloništa i osoblja za organizaciju boravka u skloništima).

3.5.3. Suradnja sa službama, edukacija, pružanje stručne pomoći i nadzor

Područni ured Split je sudjelovao u pripremi i organizaciji vježbe gašenja požara otvorenog prostora „Kamešnica 2011“ u sklopu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2011. godini. Sudjelovao je i u pripremi i provedbi vježbe „Kupari 2011“ na prostoru hotelskog kompleksa Kupari u Župi Dubrovačkoj, Dubrovačko-neretvanska županija.

Održavanje većeg broja vježbi zaštite i spašavanja u organizaciji različitih subjekata, kako komunikacijskih tako i metodsko-pokaznih, doprinosi razvoju suradnje među službama i jačanju njihovih sposobnosti kvalitetnijeg postupanja u pojedinim događajima.

Područni ured Split uključen je u rad Stručnog tijela za Obalnu stražu RH, Stožera za sigurnost Splitsko-dalmatinske županije, Županijskog stožera zdravstva i niz drugih tijela u različitim institucijama.

Područni ured Split sudjelovao je u provedbi projekata „Sigurnost u potresu (Safe Quake)“, te i dalje nastavlja s Nacionalnom akcijom edukacije djece u području zaštite i spašavanja u odgojno-obrazovnim ustanovama SD županije.

Područni ured Split je u suradnji sa Gradom Makarska organizirao središnju proslavu Međunarodnog dana civilne zaštite u gradu Makarska dana 01. 03. 2011., kao i proslavu Međunarodnog dana broja 112.

Važnu ulogu za pripremljenost sustava zaštite i spašavanja su i inspekcijski nadzori nad provedbom Zakona o zaštiti i spašavanju, te podzakonskih akata iz područja zaštite i spašavanja u pravnim osobama i jedinicama lokalne i područne samouprave.

Sustav se podizao i izgrađivao i kroz aktivno sudjelovanje u davanju smjernica i suglasnosti za izradu prostornih planova primjenom važećih propisa za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća u PP, za lokacijske dozvole i glavni projekt.

3.5.4. Osposobljavanje Stožera zaštite i spašavanja, Zapovjedništava CZ, postrojbi civilne zaštite i drugih organiziranih snaga civilne zaštite JLPRS

DUZS kao nositelj osposobljavanja i usavršavanja u sustavu zaštite i spašavanja putem svog Učilišta vatrogastva i zaštite i spašavanja, Centra za specijalističko osposobljavanje Split provodi programe osposobljavanja pripadnika civilne zaštite. Područni ured za zaštitu i spašavanje Split koordinira postupke s Učilištem i prati provedbu obuke pripadnika operativnih snaga zaštite i spašavanja.

Prema „Programu osposobljavanja stožera zaštite i spašavanja, zapovjedništva civilne zaštite i vatrogasnog zapovjedništva jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave“ Centar za specijalističko osposobljavanje Split u suradnji s Područnim uredom za zaštitu i spašavanje Split izvršio je u 2011. godini osposobljavanje Splitsko-dalmatinskoj županije te gradova Splita, Kaštela, Sinja, Vrgorca, Vrlike i Imotskog. Cilj programa je osposobiti polaznike za sudjelovanje u radu stožera i zapovjedništava koji upravljaju kriznim događajem na razini lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U 2012. godini planira se nastaviti intenzivno sa osposobljavanjem prema Programu osposobljavanja stožera zaštite i spašavanja i zapovjedništva civilne zaštite, te prema Programu osposobljavanja postrojbi civilne zaštite i drugih organiziranih snaga civilne zaštite.

3.5.5. Operativne snage DUZS-a

a) Ustrojavanje i popuna ISPCZ RH Zona Split

Područni ured Split obavio je ustrojavanje i popunu Interventnih specijalističkih postrojbi civilne zaštite Republike Hrvatske (ISPCZRH)⁷ u Zoni Split kako se vidi u tablici 10.

Tablica 10. Interventne specijalističke postrojbi civilne zaštite Republike Hrvatske (ISPCZRH).

---

⁷ ISPCZRH osnovane se odlukom ravnatelja DUZS, kao pričuvni kapaciteti namijenjeni za nadopunjavanje nedostajućih sposobnosti gotovih operativnih snaga zaštite i spašavanja za intervencije u katastrofama i velikim nesrećama. Organiziraju se i ustrojavaju kao temeljne operativne sposobnosti civilne zaštite na nacionalnoj razini pod izravnom nadležnošću DUZS i Zapovjedništva CZ RH. Sastoje se od profesionalne jezgre nadopunjene selektiranim pričuvnicima, koji se prema propisanim planovima popune raspoređuju iz udruga građana i temeljem obveza služenja u civilnoj zaštiti koje građani imaju prema Zakonu o obrani. Profesionalne jezgre postrojbi ustrojstveni su dijelovi DUZS-a, Odjeli zaštite i spašavanja u područnim uredima zis-a Zagreb, Rijeka, Split i Osijek.

R/ br.	NAZIV ISPCZRH (ustrojstveni modul - TIM)	Broj pripadnika	Popunjava PUZS
1.	Tim srednje kategorije za spašavanje iz ruševina	30 + 3 psa	PUZS Split (cijeli tim)
2.	Tim za zaštitu i spašavanje iz vode	36	PUZS Split (1. skupina), PUZS Dubrovnik (2. skupina) PUZS Zadar i Šibenik (3. skupina) (1 ekipa Zadar, 1 ekipa Šibenik)
3.	Tim za RKBN zaštitu	29	PUZS Split (cijeli tim)
4.	Tim za logistiku	99	PUZS Split (cijeli tim)

Izvor: PUZS Split

Također, kroz izvještajno razdoblje nastavljena je aktivnost smotrivanja i zaduživanje pripadnika ISPCZ RH zona Split zaštitno radnim odorama i osobnom opremom.

Obavljene su pripremne i provedbene zadaće na ustrojavanju, formiranju i organizaciji Zonskog skladišta na lokaciji Mostine u Splitu, zaprimanja, skladištenje i održavanje osobne i skupne opreme za potrebe ISPCZ RH, kompletiranje po namjeni i vrsti, te izrada baza podataka o opremi i sredstvima.

3.5.6. Županijski centar 112 Split

Županijski centar 112 Split predstavlja jedinstveni komunikacijski centar za sve vrste žurnih poziva u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

U 2011. godini bilo je ukupno 403.684 poziva na broj 112, od čega 192.823 namjenskih ili 47,8 a 209.606 nenamjenskih ili 51,9 i 1.255 zlonamjernih ili 0,3%.

Ukupan broj događaja u kojima je aktivno sudjelovao ŽC 112 Split je 54801 i razvrstani su po kategorijama kako slijedi:

- **Složeni događaji – 1609**

- lociranje pozivatelja	121
- traganja i spašavanja	253
- onečišćenja okoliša	100
- epidemiološka sanitarna zbrinjavanja	233
- prirodne nesreće	170
- nesreće ili kvarovi u postrojenjima za opskrbu	413
- nesreće s opasnim tvarima	0
- nuklearne i radiološke nesreće	0
- ostali događaji	562
- obavijesti i upozorenja	100

- **Sigurnosni događaji -7990**

- prometne nesreće	2115
- ugrožavanje prometa	1013
- napad na život i imovinu	1563
- smrtni slučajevi	88
- obiteljsko nasilje	298
- remećenje javnog reda i mira	863
- nesreće uzrok. minsko.ek. sred.	3
- nesreće na radu	33
- ostali sigurnosni događaji	2047

- **Vatrogasni događaji – 2724**
  - požari 2447
  - tehničke intervencije 277
- **Medicinski događaji – 42202**
  - intervencija HMP 17711
  - med. savjet 20986
  - med. prijevoz 3505

a) Žuran medicinski prijevoz

Ukupno je bilo 261 zahtjev za žuran medicinski prijevoz.

Od toga:

- 256 helikopterom HRZ,
- 2 zrakoplovom Vlade,
- 2 brodom Pomorske policije ili Lučke kapetanije,
- 1 trajektom Jadrolinije.

U navedenim akcijama prevezeno je ukupno 295 ozlijeđenih/oboljelih osoba.

b) Akcije traganja i spašavanja:

Ukupno je bilo 253 akcija traganja i spašavanja od čega:

- 128 na kopnu ili otoku,
- 124 na moru i
- 1 akcija na rijeci ili jezeru

Djelatnici ŽC 112 Split u svakodnevnom radu primjenjuju sve standardne operativne postupke (SOP-ove), usvojene i u testnom radu.

Redovita ispitivanja sustava za uzbunjivanje provode se svake prve subote u mjesecu s ispravnim sirenama u Gradu Splitu, te samo pojedinim DVD – ima (Dobrovoljnim vatrogasnim društvima) koji imaju ispravne sirene. Nažalost, većina DVD-a, bez obzira na ispravne sirene, ne vrše provjeru sustava za uzbunjivanje.

Sve žurne službi i jedinice lokalne samouprave uvažavaju Službu 112 kao važnog i nezaobilaznog čimbenika u jedinstvenom sustavu zaštite i spašavanja. Suradnja se ostvaruje svakodnevnim kontaktima, redovitim sastancima, zajedničkim vježbama i manifestacijama. Od početnog nerazumijevanja i neuvažavanja sadašnji problemi se uglavnom svode na izostanak povratnih informacija o događajima.

3.6. Udruge građana

3.6.1. Zajednica udruga Društvo Crvenog križa

Zajednica udruga Društvo Crvenog križa Splitsko-dalmatinske županije broji 13 društava: Trogir, Kaštela, Solin, Split, Brač, Hvar, Vis, Omiš, Makarska, Vrgorac, Imotski, Sinj i Vrlika. U svim društvima osposobljene su ekipe za pružanje prve pomoći i opremljene su sa potrebnim sredstvima i opremom, a educirane su i osobe za službu traženja.

Aktivnosti su podijeljene na javne ovlasti (služba traženja) i redovne aktivnosti iz djelokruga Crvenog križa.

Osim osposobljenih članova, edukacije prvenstveno mladeži, prikupljanja krvi te drugih humanitarnih aktivnosti, Crveni križ raspolaže Službom za spašavanje na vodi te županijskim interventnim timovima za katastrofe i velike nesreće.

Služba za spašavanje na vodi imala je 125 intervencija tijekom 2011. godine, također je održala obuku za spasiocete te osposobila 31 novog spasioca.

Održane su 32 radionice sa 725 polaznika o kodeksu sigurnosti na vodi.

Osposobljena su tri volontera za rad na pročišćivačima za vodu.

U 2011. godini Crveni križ je u suradnji s Vatrogasnom zajednicom kod velikog požara na otoku Braču organizirao smještaj i prehranu za vatrogasce i evakuirane stanovnike.

Pomagalo se poplavom pogođenim područjima u Metkoviću i Velikoj Gorici.

Zajednica udruga Društvo Crvenog križa Splitsko-dalmatinske županije raspolaže s materijalnim sredstvima za potrebe zbrinjavanja ugroženog stanovništva tako da se u skladištu Solin (koje je regionalno skladište od Zadra do Ploča) nalazi oprema koja zadovoljava smještaj 350 osoba, te mogućnost prehrane 2000 osoba. Oprema se sastoji od 35 šatora različitih veličina, pokretne kuhinje (400 obroka u jednom turnusu), agregata 5kw, 430 kreveta, 400 deka, plahti, rezervoara za vodu od 5.000 litara, jedan kamion nosivosti 7 tona, gumeni gliser za 5 osoba i dr.

Sve svoje ljudske i materijalne resurse HCK Županije upotrijebio je kod snježne nepogode u mjesecu veljači, a što se vidi iz tablice 11.

Tablica 11. Akcije Zajednica udruga Društvo Crvenog križa SDŽ za vrijeme snježne nepogode

Naziv društva (GDCK/ODCK)	Broj građana koji su zatražili pomoć	Broj zbrinutih beskućnika	Količina podijeljene hrane	Broj volontera i zaposlenika koji pomažu	Napomena
Kaštela	300	3	3 tone hrane	14	- Podijeljeno je cca 500 kg odjevnih predmeta - Dostava hrane, lijekova, prijevoz medicinskog osoblja, čišćenje snijega, podjela odjevnih predmeta, evakuacija iz sela u grad, prijevoz stanovnika gdje javni gradski prijevoz nije vozio radi leda. - Korištena 2 terenska vozila, 6 osobnih, 6 kombi vozila - U pripravnosti 1 kamion od 7t i priključna prikolica. - 1 terensko vozilo HCK Zagreb
Trogir	5		20 paketa	4	
Imotski	35		35 paketa	10	
Sinj	250		250 paketa	35	
Makarska	100	1	300 kg hrane	15	
Split	80	10	50 paketa	10	
Vrgorac	200		1,5 tona hrane	25	
Vrlika	60		200 kg hrane	12	
Hvar	50		10 000 kn	15	
Solin	180	Pučka kuhinja 50	600 kg hrane	21	
Ukupno:	1260	14+50 pučka kuhinja	4600 kg, 355 paketa, 10 000 kn	161	

Izvor: HCK

3.7. Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Kao što je već navedeno, a u skladu s Procjenom, Župan je donio Odluku o određivanju operativnih snaga i pravnih osoba od interesa za zaštitu i spašavanje u Splitsko-dalmatinskoj županiji.

Pravne osobe od interesa za zaštitu i spašavanje Splitsko-dalmatinske županije su one pravne osobe koje su svojim proizvodnim, uslužnim, materijalnim, ljudskim i drugim resursima najznačajniji nositelji tih djelatnosti na području Splitsko-dalmatinske županije.

Pravne osobe koje će, poradi nekoga od interesa zaštite i spašavanja stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara Splitsko-dalmatinske županije, dobiti zadaću, su:

1. Komunalna trgovačka društva s područja Splitsko-dalmatinske županije;
2. Pravne osobe za održavanja cesta;
  - Cestar d.d. Split
  - Hrvatske ceste, Ispostava Split,
  - Županijska uprava za ceste
  - Županijske ceste
3. Hrvatske vode VGO Split;
  - VGI Imotski
  - VGI Sinj
  - VGI Split
  - VGI Vrgorac
4. Lučka kapetanija Split;
5. Hrvatske šume, Uprava šuma Podružnica Split;
  - Šumarija Brač
  - Šumarija Hvar
  - Šumarija Split (Vis)
  - Šumarija Imotski
  - Šumarija Vrgorac
  - Šumarija Sinj
  - Šumarija Makarska
6. HEP;
  - Elektrodalmacija Split
  - Prijenosno područje Split
  - PP HE Jug
7. Građevinska trgovačka društva;
  - Konstruktor Split,
  - Lavčević Split

Pravne osobe, dobivanjem određene zadaće, stječu status sudionika u provedbi utvrđenih mjera zaštite i spašavanja na cjelokupnome području Splitsko-dalmatinske županije.

3.8. Službe i postrojbe središnjih tijela državne uprave koja se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti

U Splitsko-dalmatinskoj županiji od službi i postrojbi središnjih tijela državne uprave koja se zaštitom i spašavanjem bave u svojoj redovitoj djelatnosti najvažniji su: Lučka kapetanija Split, Obalna straža Republike Hrvatske, Državna intervencijska postrojba

Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Namjensko organizirane snage Oružanih snaga Republike Hrvatske.

3.8.1 Odjel državne intervencijske postrojbe (DIP) ⁸

Odjel trenutno broji 71 pripadnika, a razmješteni su po lokacijama Zadar, Šibenik, Split-Divulje i Dubrovnik.

Tijekom 2011. godine na području Splitsko-dalmatinske županije DIP je sudjelovao na svim značajnijim požarima otvorenog prostora (otok Brač, Vrgorac, Žrnovnica, Podgora), a neizostavna je uloga DIP-a i prilikom snježnog nevremena u veljači 2012. godine kada su pripadnici DIP-a s vatrogasnim vozilima bili angažirani na području od Omiša do Trogira, Kaštelanske Zagore, Muća i Vrgorca.

3.8.2 Namjensko organizirane snage Oružanih snaga Republike Hrvatske

- PP NOS OS RH

Oružane snage Republike Hrvatske (OSRH) uključile su se u zadaće gašenja požara otvorenog prostora prije svega zrakoplovnim snagama već 1993. godine kada su se vatrogasci prevozili helikopterima Mi-8 MTV 1 HRZ i PZO dok su se za gašenje koristila dva helikoptera Mi-8 iznajmljena od Ruske federacije.

a) Protupožarna sezona 2012.

Operativni plan angažiranja Oružanih snaga Republike Hrvatske u gašenju šumskih požara u 2012. godini (u daljnjem tekstu: OPLAN) donosi se sukladno točki 32. Programa aktivnosti.

OPLAN integrira djelovanje OS RH u cilju pravovremenih i kvalitetnih priprema i učinkovitog djelovanja tijekom protupožarne sezone te utvrđuje način postupanja snaga pri gašenju šumskih požara.

Sudionici provedbe OPLAN-a su:

- Uprave GS OS RH,
- ZOS GS OS RH,
- PP NOS OS RH,
- Grane OS RH (HKoV, HRZ i PZO, HRM),
- ZzP,
- BSD,
- Dom stožera OS RH.

---

⁸ DIP je operativna snaga koja izravno djeluje u vatrogasnim intervencijama –prvenstveno pri gašenju požara otvorenog prostora, pruža neposrednu tehničku pomoć i osigurava dodatne sposobnosti i resurse u slučaju velikih nesreća i katastrofa.

U PP snage HRZ i PZO uključeni su sljedeći zrakoplovi:

- 6 x Canadair CL-415,
- 5 x Air tractor AT-802,
- 2 x Mi-8 MTV-1,
- 1x Bell 206B.

b) Protupožarna sezona 2011.

PP NOS OS RH bile su ukupno angažirane na požarištima 297 puta.

Kopnene snage (vod gmtbr na otoku Mljetu) bio je angažiran na 1 požarištu, Snage HRM nisu angažirane na požarištima,

Ukupno opožarena površina koju su gasile PP NOS OS RH iznosi 11.474,19 ha.

Stanje osposobljenosti posada u PPE do početka PP sezone 2011. bilo je:

Za zrakoplov CL- 415:

- 7 kapetana (od čega 6 nastavnika letenja i 3 probna pilota),
- 12 kopilota.

Za zrakoplov AT- 802F:

- 7 pilota (od čega 3 nastavnika letenja i 3 probna pilota).

Za zrakoplov AT-802A FIREBOSS:

- 3 pilota.

Protupožarna eskadrila je tokom PP sezone imala prosječnu dnevnu angažiranost od 86 %, tj. dnevno je prosječno bilo angažirano 72 djelatnika od dodijeljenih 83 djelatnika.

Prosječno mjesečno radno naprezanje po strukama iznosi kao u tablici 12, a prikazuje višak ostvarenih radnih sati u odnosu na redovne radne sate koje taj mjesec osoba ima.

Tablica 12. Prikaz viška ostvarenih radnih sati letačkih posada u odnosu na redovne sate u 2011.

osoblje	svibanj	lipanj	srpanj	kolovoz	rujan	listopad	PROSJEK
kapetani CL	44	79	107	100	90	76	83
kopiloti CL	15	29	45	33	52	33	35
piloti AT	22	74	79	61	62	51	59
ZT zapovjed.	41	67	85	82	48	72	66
Letači-teh.	43	84	83	71	51	36	62
ZT CL	47	85	92	73	59	38	66
ZT AT	38	58	98	85	19	11	52

Izvor: PP NOS OS RH

Iz tablice je vidljiva velika opterećenost svih struka, osobito kapetana na CL 415 u vršnom naprezanju tijekom PP sezone. Vidljivo je da su pojedini djelatnici ostvarili višak od preko 500 radnih sati u periodu od 5,5 mjeseci.

4. ZAŠTITA I SPAŠAVANJE NA MORU

Obzirom na karakteristike Jadranskog mora koje se može svrstati u zatvorena mora, njegovu veliku važnost kao tranzitni i plovidbeni put te kao tradicionalna odrednica velikog broja turista u tijeku ljetnih mjeseci uz neriješeno pitanje vezano uz otpadne vode, može se konstatirati da je akvatorij Jadranskog mora ugroženom od mnogih civilizacijskih dosega koji prijete trajnim uništenjem morske flore i faune.

U cilju stvaranja mogućnosti za reagiranje u slučaju zagađenja mora, Splitsko-dalmatinska županija sklopila je ugovore sa ovlaštenim tvrtkama koje imaju osposobljene djelatnike sa odgovarajuću specijalnom opremom i sredstvima te imaju ovlaštenje i koncesiju za gospodarenje opasnim otpadom (ulja, smjesa ulja, opasnih i štetnih tvari) od nadležnog tijela državne uprave za zaštitu okoliša.

Tako je sa Dobrovoljnim vatrogasnim društvom, Kaštel Gomilica d.o.o. za ekološku zaštitu mora iz Kaštel Gomilice sklopljen Ugovor o korištenju brodice čistača mora, tipa ECO 13/5, a sa tvrtkom „CIAN“ d.o.o. iz Splita Ugovor o namjeni i korištenju brodice EKO C1 čistača mora uz obavezu plaćanja hladnog pogona i mogućnost njihovog žurnog reagiranja u slučaju zagađenja mora.

Temeljem ugovora navedene pravne osobe se obvezuju prihvatiti čišćenje Jadranskog mora i riječnih ušća od izljeva ulja, smjese ulja, štetnih i opasnih tvari, plivajućeg otpada, nakupina na površini mora od izvanrednih prirodnih pojava, sukladno Planu intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Splitsko-dalmatinskoj županiji i Planu intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora u Republici Hrvatskoj⁹ (u daljnjem tekstu: Plan intervencija).

Na temelju plana intervencija Splitsko-dalmatinska županija je osnovala Županijski operativni centar (u daljnjem tekstu: ŽOC) kao tijelo odgovorno za provedbu postupaka i mjera predviđanja, sprječavanja, ograničavanja, spremnosti za i reagiranja po županijskom planu intervencija i za operativno sudjelovanje u provedbi Plana intervencija i Subregionalnog plana. Na čelu ŽOC-a je lučki kapetan.

Sukladno Nacionalnom Planu intervencija, ŽOC Splitsko-dalmatinske županije preuzima operativno djelovanje na području Šibensko-kninske, Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije, u suradnji sa ŽOC-evima susjednih županija, a uz koordinativno djelovanje Nacionalne središnjice za usklađivanje traganja i spašavanja na moru u Rijeci (MRCC), u slučaju kada:

- onečišćenje može ugroziti morski okoliš, zdravlje ljudi i gospodarsku uporabu mora i može imati posljedice za jednu ili više županija navedenih u stavku 1.,
- količina onečišćenja prelazi mogućnost djelovanja svakog pojedinog ŽOC-a.

---

⁹ " Narodne novine ", broj 92/08

Nadzor nad operativnim djelovanjem po županijskim planovima intervencija na mjestu onečišćenja provode nadležni inspektor lučke kapetanije i inspektor zaštite okoliša.

Osim gore navedenih važnu ulogu u zaštiti i spašavanju u Splitsko-dalmatinskoj županiji imaju Lučka kapetanija, Obalna straža i Služba traganja i spašavanja na moru.

5. VEĆE NEPOGODE I AKCIDENTI NA PODRUČJU SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE U PROTEKLIM GODINU DANA

Područje Splitsko-dalmatinska županije u razdoblju od posljednjih godinu dana bilo je više puta ugrožavano raznim vrstama ugroza, od velike snježne nepogode koja je u mjesecu veljači zadesila prostor cijele Županije, zatim požara (veliki požar na otoku Braču), manjih poplava, tehničkih i tehnoloških akcidenata.

5.1 Snježno nevrijeme

Olujno snježno nevrijeme od 2/3. veljače 2012. zahvatilo je čitavo područje SDŽ (takve vremenske prilike nisu zabilježene u proteklim desetljećima) te je stvorilo velike probleme koji su otežavali redovito funkcioniranje zajednice, a najteže su bila pogođena brojna naselja u Dalmatinskoj zagori koja su ostala prometno izolirana i do kojih se teško moglo pristupiti.

Dana 03. veljače 2012. aktiviran je Stožer ZIS-a Splitsko-dalmatinske županije, a uskoro zatim i stožeri ZIS-a gradova Splita, Kaštela, Solina, Omiša i Trogira, te drugih mjesta u dalmatinskoj zagori.

Na terenu se već nalazila cjelokupna operativa redovite zimske službe koja se postupno pojačavala dodatnim snagama.

Zbog opsega snježnog nevremena održan je izvanredni sastanak „zimske službe“ (3. veljače) na kojem su nazočili čelnici PUZS-a Split i PU SD, na kojem je utvrđen poseban plan prioriteta čišćenja i održavanja prohodnosti na glavnim cestovnim pravcima.

Zimske službe za održavanje državnih, županijskih i lokalnih prometnica i pored ogromnih napora nisu imale dovoljno mehanizacije za čišćenje snijega i visokih snježnih nanosa, osobito kada je odjednom obuhvaćena skoro cijela Županija. Radi toga se temeljem operativnih planova djelovanja pristupilo podizanju strojeva komunalnih i građevinskih tvrtki, ali tu se javio problem što takvi strojevi (loše gume, nedostatak adekvatnih lanaca, smrzavanje goriva) i njihovi strojari nisu u potpunosti spremni za takve ekstremne uvjete.

Zbog opsega ove nezapamćene snježne nepogode i nemogućnosti rješavanja njenih posljedica vlastitim snagama i dodatnom angažiranom mehanizacijom (vidi tablicu 13), a na temelju sve brojnih zahtjeva lokalnih zajednica (zbog nemogućnosti pristupa u više od sto sela i brojnih naselja Imotske i Vrgoračke krajine) i te procjene zimske službe o nedostatnom broju specifičnih strojeva („freza“ i sl) koji bi omogućili „proboj“ snježnih nanosa, Stožer

ZIS-a SDŽ zatražio je 5. veljače 2012. pomoć s državne razine u normalizaciji stanja. Posredstvom DUZS-a zatražena je pomoć u strojevima za probijanje zapuha i to od:

- Grada Zagreba, (zatraženo 7 strojeva, a pristigla 3)
- Hrvatskih cesta (3 stroja poduzeća „Istraceste“, 2 stroja „Dubrovnikcesta“),
- HAC-a (2 stroja)
- MORH-a (4 stroja).

Tablica 13. Angažirane snage na području gradova/općina

Stanje na dan	Broj Gradova/Općina kojisu poslali izvješće	Vlastiti angažirani ljudski potencijal	Vlastita angažirana tehnika	Angažirano ljudstvo zatražene pomoći	Angažirana tehnika zatražene pomoći	Broj ugroženih (odsječenih) naselja	Broj ugroženog stanovništva po naseljima
03.02.	3						
04.02.	5	107	28	22	7		
05.02.	4	126	36	49	11	12	450
06.02.	7	222	70	121	10	9	2350
07.02.	8	299	61	120	32	8	950
08.02.	7	242	73	7	31	2	
09.02.	17	535	86	101	56	11	357
10.02.	16	642	100	73	25	5	27
11.02.	19	515	110	108	44	20	302
12.02.	9	264	69	78	36		
13.02.	10	123	40	6	11	7	4
14.02.	4	47	16	1	1	3	
15.02.	4	21	6		1		
UKUPNO:		3143	695	686	265	77	4440

Izvor: PUZS Split

Jedan broj JLS se prvenstveno oslonio na vlastita sredstva i snage. Tražili su pomoć za intervencije samo onda kada su iskoristili vlastite kapacitete. Njihovi stožeri ZiS uveli su 24-satno dežurstvo, objavili dežurne kontakt telefone, naveli putem javnih medija potrebne naputke i prioritete djelovanja te podigli stožere i komunalne tvrtke u 24-satno dežurstvo.

Također treba naglasiti da je jedan dio JLS nije se najbolje snašao u ovim uvjetima, prije svega nisu na adekvatan način osigurali čišćenje nerazvrstanih cesta, nisu sklopili ugovore sa nekim koncesionarom niti su ugovorom regulirali način korištenja mehanizacije i vozila pravnih osoba te soli ili druge sipine za ovakve nepogode.

Osim što nisu na najbolji način osigurali čišćenje cesta za koje su zaduženi, sporo se odvija proces popune postrojbi i organiziranja snaga CZ koje nisu bili u stanju upotrijebiti kao pričuvne operativne snage, a kod dijela JLS nije funkcionirao sistem supsidijarnosti u korištenju lokalnih sredstava, opreme i ljudstva. Također njihovi stožeri i komunalna poduzeća nisu na najbolji način odgovorili situaciji u kojoj se nalaze.

Prioritet je uvijek bio na zaštiti života i zdravlja ljudi kojima je bila potrebna opskrba hranom i žurna medicinska skrb (bolničko liječenje, dijaliza ili dostava vitalnih lijekova), pa su u tu svrhu angažirani kapaciteti vatrogasnih društava, HGSS-a, MUP-a, HV-a, HMP koji

su uz uporabu terenskih vozila, te pješice i uz nadljudske napore dolazili do ugroženih i prebacivali ih do točaka na kojima su ih preuzimale redovite zdravstvene ekipe ili su u koordinaciji sa JLS i HCK dopremali hranu ugroženima na nepristupačnim područjima.

Tablica 14. Intervencije vatrogasnih postrojbi sa područja SDŽ

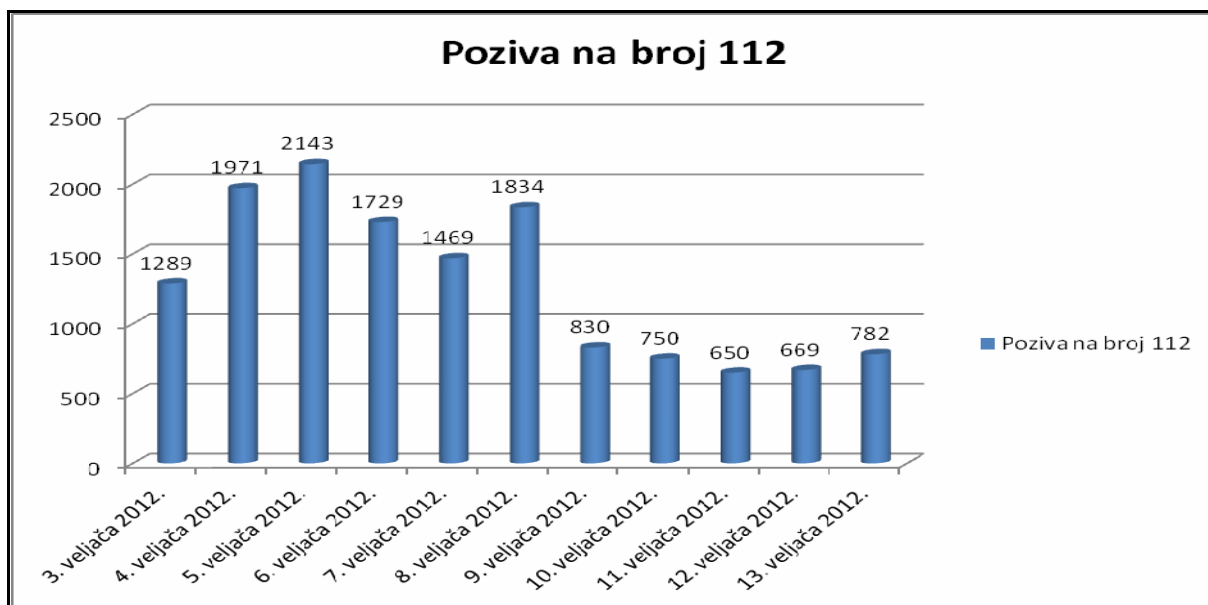
Nadnevak	Angažirane vatrogasne snage			Vrsta intervencije						
	Vatrogasaca na svim intervencijama	Vozila na svim intervencijama	Uk.rad.sati (br.vat. X trajanje interv.)	Prijevoz bolesnika i drugih	Dostava lijekova i hrane	Spašavanje ugroženih i zatrpanih	Čišćenje snijega i posipavanje	Tehničke intervencije (pilanje i sl.)	Gašenje požara	Ukupno intervencija
03.02.2012.	424	111	1.497	69	65	111	18	36	6	305
04.02.2012.	589	173	1.933	105	130	115	50	60	4	464
05.02.2012.	624	191	2.220	115	153	128	67	29	2	494
06.02.2012.	650	198	1.979	96	152	114	74	49	3	488
07.02.2012.	791	244	2.081	83	184	126	69	57	2	521
08.02.2012.	390	115	971	41	82	50	38	30	3	244
09.02.2012.	526	172	1.096	39	133	22	28	19	2	243
10.02.2012.	358	126	979	24	68	10	30	21	4	157
11.02.2012.	423	151	1.241	35	64	43	48	27	3	220
12.02.2012.	165	53	559	12	10	5	29	12	0	68
13.02.2012.	109	38	370	7	6	12	25	4	2	56
UKUPNO:	5.049	1.571	14.926	626	1.047	736	476	344	31	3.260

Izvor: VZ SDŽ

U ove aktivnosti uključene su bile i brojne druge službe koje su angažirali stožeri ZIS-a i čije sudjelovanje je značajno doprinijelo ublažavanju posljedica ove nepogode.

Treba istaknuti da je Područni ured za zaštitu i spašavanje Split bio zatrpan pozivima građana te su operatori ŽC 112 primili 14.388 dolaznih poziva, što je prikazano na graf. 1.

Grafikon 1. Pozivi na broj 112

Izvor: PUZS Split

Najveći broj poziva građana odnosio se na informacije vezane za otklanjanje posljedica snježnog nevremena, prohodnosti cesta, nestanak električne energije te pritužbe

Rd.	Naziv pravne osobe	Stvarni trošak u intervencijama (kn)	Napomena
-----	--------------------	--------------------------------------	----------

građana na rad zimskih i komunalnih službi.

Pozivi građana ugroženih snježnim nevremenom u početku su rješavani izravnim angažiranjem žurnih službi (HMP, vatrogasaca, MUP-a), zimske službe, komunalnih službi te udruga građana (HGSS, HCK, i sl).

Nakon aktiviranja stožera ZIS-a po JLS olakšano je djelovanje jer su pozivi filtrirani preko čelnika JLS pa se pristupilo planskom rješavanju brojnih događaja.

Također treba navesti da je ovo nezapamćeno snježno nevrijeme osim šteta na građevinama, poljoprivredi i drugim dobrima prouzrokovalo štete odnosno troškove u svrhu čišćenja javno prometnih površina i uspostave normalnog života stanovništva, kako stanovništvu, tako jedinicama lokalne samouprave i ostalim pravnim osobama.

Prema prikupljenim izvješćima izvanredni troškovi jedinica lokalne samouprave iznosili su 10.008.298,10 kuna, dok je trošak ŽUC-a i ostalih žurnih službi 10 miliona kuna, što se vidi iz tablice 15.

Tablica 15. Trošak pravnih osoba

br.		s redovnim kapacitetima	s kapacitetima izvan redovne mogućnosti	Ukupno	
1.	Crveni križ	118.000,00	x	118.000,00	
2.	Dom Zdravlja	redov. dežur.	418,72	418,72	
3.	HGSS	94.550,00	100.000,00	194.550,00	
4.	VZ SDŽ	redov. dežur.	433.000,00	433.000,00	
5.	Hitna med. pomoć	redov. dežur.	1.200.000,00	1.200.000,00	
6.	ŽUC	3.777.969,64	4.366.302,40	8.144.272,04	
UKUPNO		x	6099721,12	10.090.240,76	

Izvor: vlastiti

U prethodnoj tablici br 15. nisu navedeni troškovi na čišćenju koje su imale HC i HAC.

Elementarna nepogoda zatražena je i proglašena za područje grada Vrgorca, općine Zmijavci i djela područja grada Trogira.

6. FINANCIRANJE SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA

U Splitsko-dalmatinskoj županiji svaku se godinu planiraju značajna sredstva izgradnju i unapređivanje sustava zaštite i spašavanja. Gotovo da nema Upravnog odjela u kojem se ne planiraju i osiguravaju sredstva za ostvarivanje pojedinih djelatnosti i aktivnosti koje su direktno ili indirektno vezane za sustav zaštite i spašavanja. Osim onih stavki iz Proračuna Splitsko-dalmatinske županije koje se direktno odnose na financiranje aktivnosti i snaga u sustavu zaštite i spašavanja još je čitav niz stavki koje se većim ili manjim djelom odnose na sustav zaštite i spašavanja kao na primjer: zaštita i uređenje okoliša, domovi zdravlja i zdravstvene ustanove, opskrba pitkom vodom i održavanje javnih bunara, izgradnja i održavanje objekata odvodnje, sanacija odlagališta komunalnog otpada, rekonstrukcija i izgradnja objekata vodoopskrbe, rekonstrukcija i izgradnja prometne infrastrukture, ispitivanje kakvoće mora i zraka te razine buke, izrada studija i planova u zaštiti okoliša, sanacija odlagališta otpada i mnoge druge.

Nemoguće je kod pojedinih programa i aktivnosti u Proračunu Splitsko-dalmatinske županije odrediti u kojoj se mjeri odnose na sustav zaštite i spašavanja te sukladno tome i odrediti ukupnu brojku koja se odnosi na financiranje sustava.

Ukupna sredstva koja se odnose na financiranje operativnih snaga zaštite i spašavanja, a predviđena su Proračunom Splitsko-dalmatinske županije za 2012. godinu, iznose 4.240.000,00 kuna.

Od sredstava koja su planirana Proračunom za operativne snage zaštite i spašavanja najveća su ona koja idu Vatrogasnoj zajednici Splitsko-dalmatinske županije a iznose 3.440.000,00 kuna za 2011. godinu.

Za opremanje i usavršavanje operativnih snaga i specijalističkih postrojbi županije predviđeno je 200.000,00 kuna.

Osim navedenih sredstava Proračunom za 2012. godinu planirano je za financiranje HGSS-a, stanica Split i Makarska 600.000,00 kuna.

Pored gore navedenih sredstava za Društvo Crvenog križa Splitsko-dalmatinske županije predviđeno je 700.000,00 kuna..

7. ZAKLJUČAK

Splitsko-dalmatinska županija prepoznala je važnost očuvanja sigurnosti svih žitelja i gostiju te kulturnih i materijalnih dobara stoga se konstantno ulaže u održavanje i razvijanje sustava zaštite i spašavanja.

Kako je u uvodu bilo napisano, područje Splitsko-dalmatinska županije u razdoblju od posljednjih godinu dana bilo je više puta ugrožavano raznim vrstama ugroza, od velike snježne nepogode koja je u mjesecu veljači zadesila prostor cijele Županije, zatim požara (veliki požar na otoku Braču), manjih poplava, tehničkih i tehnoloških akcidenata.

U takvim situacijama sustav je pokazao brojne dobre strane, ali i slabosti

Aktivnosti jedinica lokalne samouprave razlikuju se, od onih jedinica koje su izradile kvalitetne operativne planove djelovanja i iskoristile ih u nastaloj situaciji, do onih koje su upozorenja u potpunosti zanemarile te su bile prisiljene na improvizacije kad ugroza već nastupi, što je pokazala snježna nepogoda.

Sustav ZIS-a u pojedinim lokalnim sredinama nije na očekivanom stupnju izgrađenosti i potrebno je uložiti dodatne napore kako bi bili u stanju odgovoriti nastanku mogućih ugroza.

Zimske službe za održavanje državnih, županijskih i lokalnih prometnica, nemaju dovoljno mehanizacije za čišćenje snijega i visokih snježnih nanosa (u slučajevima kada je odjednom obuhvaćena cijela Županija na duži period), što nije iznenađujuće s obzirom da se nepogoda ovakve vrste i intenziteta nije zabilježila gotovo 100 godina.

Iz tog razloga potrebno je racionalno planirati, upotrijebiti i prilagoditi mehanizaciju postojeće građevinske operative, komunalnih i žurnih službi za potrebe zimske službe i lokalnih zajednica.

U vremenima recesije, nedostatak sredstava predstavlja veliku prepreku u razvoju sustava, pa tako neki čelnici jedinica lokalne samouprave i pored najbolje volje ne mogu razvijati sustav u mjeri u kojoj bi to trebalo i kako bi oni to željeli.

S obzirom na već spomenutu važnost očuvanja i unaprjeđenja sigurnosti svih građana, materijalnih i kulturnih dobara te velikog broja turista Splitsko-dalmatinske županije od neprocjenjive je vrijednosti daljnji razvoj sustava zaštite i spašavanja koji treba pratiti gospodarski i svekoliki razvoj ove županije i zadovoljiti sigurnosne potrebe njenih žitelja. U tu svrhu predlaže se donošenje:

SMJERNICE ZA ORGANIZACIJU I RAZVOJ SUSTAVA ZAŠTITE I SPAŠAVANJA U SPLITSKO-DALMATINSKOJ ŽUPANIJI ZA SLJEDEĆIH GODINU DANA

U sljedećih godinu dana potrebno je:

-donijeti Plan civilne zaštite kao dio Plana zaštite i spašavanja Splitsko-dalmatinske županije,

-popuniti postrojbe civilne zaštite specijalističke namjene Splitsko-dalmatinske županije

-postupno, sukladno mogućnostima obučiti i opremiti specijalističke postrojbe koje su osnovane,

-prilagođavati mehanizaciju postojeće građevinske operative, komunalnih i žurnih službi za potrebe zimske službe i lokalnih zajednica sukladno planovima i

financijskim mogućnostima

-stvoriti uvjete za kontinuirano osposobljavanje čelnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za vođenje akcija zaštite i spašavanja,

-kontinuirano vršiti odabir, osposobljavanje, opremanje i uvježbavanje operativnih snaga sustava zaštite i spašavanja s naglaskom na postrojbe i tijela vođenja civilne zaštite,

-daljnje poticati poduzimanja preventivnih mjera zaštite i spašavanja,

-nastaviti sa uvođenjem integralni protupožarni nadzorni sustav na području Splitsko-dalmatinske županije, a u svrhu ranog otkrivanja požara,

-kontinuirano vršiti edukaciju i osposobljavanje kao i uvježbavanje svih sudionika sustava zaštite i spašavanja,

-vršiti edukaciju stanovništva o mogućim ugrožavanjima kao i poduzimanju postupaka u zaštiti odnosno samozaštiti,

-organizirati pokazne vježbe zaštite i spašavanja s ciljem prezentacije ukupnih mogućnosti sustava zaštite i spašavanja za djelovanje u izvanrednim situacijama,

-provoditi posebne programe i projekte koji se odnose na zaštitu od požara otvorenog prostora, na djelovanje tijekom turističke sezone te na aktivnosti zaštite i spašavanja zbog ekstremnih vremenskih uvjeta,

-poticati čelnike lokalne samouprave na izradi i ažuriranju planova i procjena zaštite od požara

-aktivnosti na poticanje suradnje u području zaštite i spašavanja s ostalim županijama te susjednim državama.